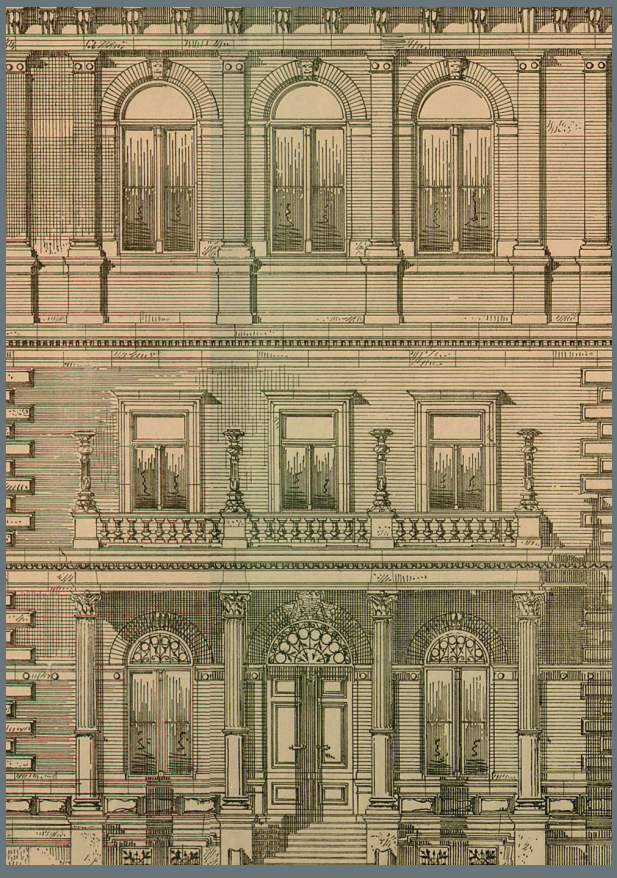
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

DANIEL RUKAVINA
1937. – 2022.

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA SVEZAK 259

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA SVEZAK 259
ISBN 978-953-347-553-0 ISSN 1330-0865 (Tisak)
ISSN 2670-9988 (Online)
10.21857/y26kec35g9

Uredila
Akademkinja VIDA DEMARIN

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

DANIEL RUKAVINA
1937. – 2022.

SADRŽAJ

KOMEMORATIVNI ESEJI

Akademkinja Vida Demarin
Uvodni govor na komemorativnom sastanku 9

Akademik Stipan Jonjić
Govor na komemorativnom sastanku za akademika Daniela Rukavinu 13

Prof. dr. sc. Pero Lučin
Akademik Daniel Rukavina – razvoj Sveučilišta u Rijeci za 21. stoljeće 19

DODATAK

Ivana Godnič
Bibliografija akademika Daniela Rukavine 25

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

priredio je u povodu obljetnice smrti

AKADEMIKA DANIELA RUKAVINE

KOMEMORATIVNI SASTANAK

u utorak, 21. ožujka 2023., u 12 sati,
u zgradi Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Strossmayerov trg 14, Zagreb

Sastanak je otvorila
akademkinja Vida Demarin, tajnica Razreda

O životu i djelu preminulog akademika govorili su
akademik Stipan Jonjić
prof. dr. sc. Pero Lučin

Akademkinja VIDA DEMARIN

UVODNI GOVOR NA KOMEMORATIVNOM SASTANKU

Akademik Daniel Rukavina bio je jedan od najcjenjenijih članova našeg Razreda.

Uvodno ću kratko iznijeti nekoliko osnovnih podataka o njegovu životu i radu, a s njegovim djelom upoznat će nas naši eminentni kolege akademik Stipan Jonjić i prof. dr. sc. Pero Lučin.

Teško je, gotovo nemoguće, životni opus i postignuća akademika Rukavine sažeti u kratkom prikazu – od mladog liječnika, koji je željno učio i educirao se u poznatim svjetskim centrima, do sveučilišnog profesora Medicinskog fakulteta u Rijeci, priznatog znanstvenika, voditelja više domaćih i međunarodnih projekata te redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od svibnja 2000. godine.

Bio je prodekan i dekan Medicinskog fakulteta, a u dva mandata i rektor Sveučilišta u Rijeci.

Bio je prvi predsjednik Europske federacije za reprodukcijsku imunologiju 1999. – 2001. i predsjednik Međunarodne udruge za reprodukcijsku imunologiju 2004. – 2007. Dobio je Nagradu *Ruđer Bošković* za znanstveni doprinos 1985., a 2003. Državnu nagradu za znanost za životno djelo.

Osnovao je 2013. Zavod za biomedicinske znanosti HAZU u Rijeci, u okviru kojeg je organizirao niz interdisciplinarnih znanstvenih skupova o najaktualnijim temama.

Rođen je 22. veljače 1937. u Sarajevu. Završio je realnu gimnaziju u Tuzli 1955., a 1962. diplomirao je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je i doktorirao 1975. Od 1962. radio je kao asistent u Zavodu za fiziologiju i imunologiju Medicinskog fakulteta u Rijeci, gdje je 1973. postao docent, 1976. izvanredni profesor, a 1981. redoviti profesor fiziologije i imunologije. Predstojnik Zavoda za fiziologiju i imunologiju bio je 1977. – 2003. Od 2009. bio je *professor emeritus* Sveučilišta u Rijeci.

Kao Fulbrightov stipendist 1972. – 1973. usavršavao se u SAD-u, u Zavodu za biologiju stanice pri tamošnjem Medicinskom fakultetu (*Department of Cell Biology*, *Southwestern Medical School*). U razdoblju 1983. – 1987. bio je dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, a 1977. – 1979. te 1987. – 1990. prodekan; 1985. – 1988. bio je predsjednik zajednice medicinskih fakulteta Jugoslavije; od 2000. bio je vršitelj dužnosti, a 2001. – 2009. u dva mandata rektor Sveučilišta u Rijeci; 2001. – 2002. te 2007. – 2008. bio je predsjednik Rektorskog zbora hrvatskih sveučilišta. Za redovitog člana HAZU izabran je 2000., a od 2013. do smrti bio je prvi voditelj Zavoda za biomedicinske znanosti HAZU u Rijeci. Taj je Zavod postao platforma interdisciplinarnih domaćih i međunarodnih znanstvenih susreta iz mnogih područja znanosti. Posebno bih naglasila *Rijeka Forum of Neuredegenerative Disorders*, koji je postao tradicionalno mjesto razmjene znanja iz područja neurodegenerativnih bolesti smjestivši Rijeku na važno visoko mjesto na ljestvici neuroloških skupova. Bavio se kliničkom imunologijom i transplantacijom, posebno imunologijom reprodukcije i imunološkim odnosima između majke i fetusa. Bio je prvi predsjednik Europske federacije za reprodukcijsku imunologiju 1999. – 2001. i predsjednik Međunarodne udruge za reprodukcijsku imunologiju 2004. – 2007. Dobio je Nagradu *Ruđer Bošković* za znanstveni doprinos 1985., a 2003. i Državnu nagradu za znanost za životno djelo.

Posebno želim naglasiti osobnost i iznimno human pristup našeg veoma cijenjenog i dragog člana Razreda, akademika Rukavine, koji je uvijek predano i s ljubavlju rješavao sve nove izazove. Imao je poticajne, originalne ideje i golemo znanje koje mu je omogućavalo njihovo uspješno promicanje.

Nikad mu nije bilo teško, čak i kad je već bio u poodmakloj dobi i krhkog zdravlja, doći iz Rijeke na naše sastanke, da bismo se vidjeli i u osobnim kontaktima uvijek došli do najboljeg rješenja.

Uza sav njegov predani rad i angažman na mnogim područjima, njegovo je srce bilo ispunjeno ljubavlju prema obitelji, bio je nježan i brižan suprug i otac, koji je uvijek bio tu.

Ponosni smo i iskreno zahvalni za sve što je akademik Rukavina učinio za hrvatsku znanost i medicinu te za sve nas.

Njegova djela ostaju!

Akademik STIPAN JONJIĆ

GOVOR NA KOMEMORATIVNOM SASTANKU ZA AKADEMIKA DANIELA RUKAVINU

Akademik Daniel Rukavina bio je jedan od najuglednijih hrvatskih imunologa i fiziologa koji je ostavio velik trag u hrvatskoj biomedicinskoj znanosti. Rođen je 22. veljače 1937. u Sarajevu, a Medicinski fakultet završio je u Zagrebu. Godine 1962. postaje asistentom u Zavodu za fiziologiju i imunologiju Medicinskog fakulteta u Rijeci, gdje je proveo gotovo 50 godina aktivnog rada, na pozicijama od asistenta do sveučilišnog profesora, a u razdoblju 1997. – 2003. bio je predstojnik Zavoda. U Zavodu je ostao znanstveno aktivan i nakon umirovljenja u svojstvu *professora emeritusa*. Akademik Daniel Rukavina dao je ogroman doprinos razvoju Medicinskog fakulteta i Sveučilišta u Rijeci. Bio je prodekan za znanost i dekan Medicinskog fakulteta u dva mandata te predsjednik Zajednice medicinskih fakulteta Jugoslavije (1985. – 1988). Njegov dekanski mandat na Medicinskom fakultetu karakterizira otvaranje prema široj akademskoj zajednici i povezivanje sa zdravstvenim institucijama u regiji. Posebno je ustrajao na znanstvenoj suradnji između klinika i temeljnih zavoda Medicinskog fakulteta u Rijeci, čime je uvelike ubrzan razvoj znanstveno-nastavnog potencijala Fakulteta i povećan znanstveno-nastavni potencijal, što je bio preduvjet za otvaranje novih studija na fakultetu. Istovremeno je kao dekan ustrajao na kvalitetnijem probiru kadrova i njihovoj znanstvenoj izobrazbi u zemlji i svijetu, što je vrlo brzo rezultiralo povećanjem znanstvene kompetitivnosti Fakulteta i Sveučilišta. Od 2000. godine redoviti je član HAZU, a od 2013. utemeljitelj je i voditelj Zavoda za biomedicinske znanosti HAZU u Rijeci.

Akademik Rukavina volio je izazove u svojem radu i nastojao ih je rješavati dugoročno. Tako je nakon jedne krize u izboru vodstva Sveučilišta u Rijeci postao vršitelj dužnosti rektora, a nakon stabilizacije sustava biva izabran za rektora Sveučilišta – tu je funkciju obnašao tijekom dva mandata (2001. – 2009.). To je bilo razdoblje najburnijeg razvoja Sveučilišta u Rijeci – kulminiralo je izgradnjom sveučilišnog kampusa na Trsatu, što je bio ne samo njegov životni san nego i san cijele riječke akademske zajednice. U tom razdoblju izgrađena je suvremena nastavna i istraživačka infrastruktura za Akademiju primijenjenih umjetnosti, za Znanstveno tehnologijski park, za Filozofski, Učiteljski i Građevinski fakultet, za sveučilišne odjele za fiziku, matematiku, informatiku i biotehnologiju te za objekt studentske prehrane. Poticao je razvoj Sveučilišta sukladno suvremenim europskim standardima, napose u smislu poticanja mjera koje su dovele do istraživačkog Sveučilišta, u čemu je uvelike uspio. U njegovu mandatu otvoreni su brojni novi studiji i fakulteti, a u sklopu Odjela prirodnih znanosti u novoizgrađenom kampusu osnovana su četiri sveučilišna odjela (za fiziku, matematiku, informatiku i biotehnologiju), koji su kasnije prerasli u fakultete.

Kao njegovu dugogodišnjem suradniku uvijek su mi na pameti njegove riječi da treba potencirati razvoj ljudskog potencijala, u čemu je kao rektor uvelike i uspio jer je tijekom njegova mandata na Sveučilištu u Rijeci primljeno više od 400 novih znanstvenika na različitim sastavnicama Sveučilišta. Tome treba pridodati dovođenje uspješnih znanstvenika iz inozemstva na Sveučilište (35 iz hrvatske dijaspore), čime je snažno ojačana istraživačka jezgra. Za njegov enorman doprinos razvoju Sveučilišta u Rijeci 2018. godine izabran je za počasnog doktora Sveučilišta u Rijeci.

Teško je pobrojiti domaće i međunarodne nagrade i priznanja koje je akademik Daniel Rukavina dobio za svoj znanstveni i cjelokupni akademski rad. Među njima treba istaknuti Državnu znanstvenu nagradu za životno djelo (2004.), priznanje Hrvatske gospodarske komore za životno djelo (Zlatna kuna za životno djelo, 2009.) te nagrade za životno djelo koje su mu dodijelili Primorsko-goranska županija (2010.) i Grad Rijeka (2012.). Dodijeljena su mu i visoka državna odličja: Orden zasluga za

narod sa srebrnom zvijezdom (1980. – Predsjedništvo SFRJ) i Red Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića (2007. – predsjednik RH). Daniel Rukavina počasni je doktor Sveučilišta *Sv. Ćiril i Metod* (Univerzitet *Sv. Kiril i Metodij*) u Skoplju te zaslužni profesor Sveučilišta u Mariboru (2006.). U znanstvenom području reprodukcijske imunologije dobitnik je dviju najprestižnijih nagrada za globalni doprinos području koje su mu dodijelili Američko i Europsko društvo za reprodukcijsku imunologiju.

Usprkos brojnim funkcijama koje je obnašao tijekom svoje akademske karijere akademik Rukavina sve do svoje smrti bio je aktivan u znanstvenoistraživačkom radu. Već kao mladi asistent u Zavodu za fiziologiju i imunologiju započinje raditi na uvođenju novih znanstvenoistraživačkih metoda u imunologiji i fiziologiji, a zajedno s profesorom Šimom Vlahovićem intenzivno je razvijao istraživanja u području imunologije i transplantacije, što je bilo vrlo bitno za stvaranje intelektualnog okruženja za početak kliničke transplantacije bubrega u Rijeci – to se i dogodilo 1971. godine, kada je napravljena prva transplantacija bubrega u bivšoj državi. To je uvelike podiglo ugled medicinske Rijeke i ubrzalo razvoj znanstvenih istraživanja na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Ipak, glavni znanstvenoistraživački interes akademika Rukavine bile su biologija i imunologija reprodukcije, odnosno imunološki aspekti odnosa majke i fetusa. Naime u nesrodnoj populaciji poput ljudske majka i fetus razlikuju se s obzirom na antigene tkivne snošljivosti (HLA antigene u ljudi), ali unatoč tome majka tolerira fetus kao transplantat i izmiče transplantacijskoj reakciji koja bi mogla biti pogibeljna za ishod trudnoće. Mehanizmi tog imunološkog fenomena ni dan-danas nisu potpuno razjašnjeni. To je bila i tema magistarskog i doktorskog rada akademika Rukavine, a u sklopu tih istraživanja boravio je 1972./1973. godine kao Fulbrightov stipendist u Zavodu za staničnu biologiju *Southwestern Medical School* u Dallasu, u grupi profesora Ruperta Billinghama, koji je bio jedan od glavnih autoriteta u tom području istraživanja. Upravo su stečena znanja tijekom Fulbrightove stipendije bila poticaj za ubrzani razvoj ne samo Zavoda za fiziologiju i imunologiju već i drugih odjela Medicinskog fakulteta na koje je prenosio nove metode i na kojima je stvarao znanstveno ozračje. U tom

razdoblju znanstvenici Fakulteta, uključujući i njega osobno, prijavljuju se na brojne znanstvene projekte, što je bilo ključno za ubrzani razvoj. Njegovi veliki dometi u razvoju reprodukcijske imunologije kao znanosti, brojne publikacije i razvijena međunarodna znanstvena mreža suradnika ponajbolje ilustriraju podatak da je bio i predsjednik Svjetskog i Europskog društva za reprodukcijsku imunologiju, što je bila velika čast ne samo za njega osobno već i za Fakultet i Sveučilište u Rijeci. Organizirao je dva svjetska kongresa iz reprodukcijske imunologije i deset međunarodnih kongresa iz kliničke i transplantacijske imunologije. Održao je po pozivu brojna plenarna i pozvana predavanja na svjetskim i europskim kongresima. Uz to, po pozivu je održao 26 predavanja na najpoznatijim sveučilištima u Europi, SAD-u i Japanu.

Kao voditelj Zavoda za biomedicinske znanosti HAZU u Rijeci pokrenuo je cijeli niz znanstvenih i stručnih simpozija, među kojima su neki postali i tradicionalni, te je i kroz taj oblik aktivnosti povezao HAZU s hrvatskom i svjetskom akademskom zajednicom. Njegovi su skupovi organizirani u okviru HAZU bili uvijek ne samo znanstveno sadržajni već i aktualni. Primjerice vrlo rano nakon izbijanja pandemije bolesti COVID-19 organizirao je veliki znanstveni skup na kojem su raspravljane različite teme vezane uz virus SARS-CoV-2 i pandemiju koju je uzrokovao.

Akademik Daniel Rukavina ima impresivan znanstveni opus s više od 250 izvornih znanstvenih radova, a bio je voditelj i/ili suradnik na brojnim znanstvenim projektima i programima, kako domaćim tako i međunarodnim. U razdoblju 1986. – 1990. godine bio je i koordinator eksperimentalnih i kliničkih istraživanja koja su se u području imunologije i transplantacije obavljala u Hrvatskoj.

Akademik Daniel Rukavina uživao je u podizanju znanstvenog pomlatka, odnosno poticanju razvoja mladih kao znanstvenika i sveučilišnih nastavnika. Stoga ne čudi da danas na Sveučilištu u Rijeci djeluje četrdesetak nastavnika koji su stasali pod njegovim mentorstvom, uključujući i mene osobno. Upravo je mentorstvo smatrao svojom glavnom zadaćom, jer je rad s mladim znanstvenicima i nastavnicima smatrao zahtjevnim, ali i vrijednim truda i ulaganja. Strast u edukaciji i promicanju znanstvenih spoznaja

nastavljena je nakon prestanka redovitog radnog odnosa i njegova izbora u zvanje *professora emeritusa*. Prisjećam se razgovora na temu organizacije simpozija o virologiji u Rijeci i inzistiranju na temama koje bi prezentirali upravo mladi znanstvenici. Bio je velik promicatelj ideje sveučilišnih bolnica u kojima bi se okupljali stručnjaci i znanstvenici radi razvoja medicine kao struke i znanosti.

Često smo se mi, njegovi suradnici, pitali odakle profesoru Rukavini tako neiscrpna energija koja je krasila njegov rad. Oni koji su ga poznavali još bolje od mene govorili su da je snagu crpio iz obitelji i duboko joj bio privržen. Supruga Ida bila mu je trajna potpora, a sin Milan i unuka Lucija stalno u njegovim riječima.

Svi mi koji smo bili suradnici akademika Rukavine uvijek ćemo se sjećati njegova doprinosa našem razvoju, ali i razvoju našeg Fakulteta, Sveučilišta i društva u cjelini. On nam je uvijek govorio da je znanost univerzalna i da ne postoji znanost za „male" i „velike" već da na našim sveučilištima i u društvu u cjelini trebamo gajiti sustav vrijednosti koji je na djelu u zemljama koje nam predstavljaju uzor, u znanstvenom i inom razvoju. Možda je upravo zbog toga činio sve da uz probir znanstvenog pomlatka osigura i znanstvenu infrastrukturu bez koje nije moguće zamisliti razvoj modernih znanosti, kao ni povezivanje naše znanosti s onom u Europi i svijetu. Cijeli radni vijek nastojao je mnogima od nas osigurati takve uvjete, prvo u Zavodu za fiziologiju i imunologiju, zatim na Medicinskom fakultetu u cjelini i konačno na cijelom Sveučilištu, što je i rezultiralo izgradnjom Sveučilišnog kampusa. Zbog toga smo mu neizmjerno zahvalni.

Profesor Rukavina živio je intenzivan, bogat i nadasve produktivan život, koji će nastaviti živjeti u sjećanjima svih nas koji su svjedočili njegovu životnom putu. Bio je učitelj i gospodin koji je nastojao dati dignitet svakom događaju u kojem je sudjelovao i svakoj osobi s kojom je radio. Bio je naš jednostavan i izuzetno pažljiv prijatelj. Znanost je bila njegov život, a on je bio i ostao naš znanstveni i moralni uzor.

Neka mu je vječna slava!

Prof. dr. sc. PERO LUČIN

AKADEMIK DANIEL RUKAVINA – RAZVOJ SVEUČILIŠTA U RIJECI ZA 21. STOLJEĆE

Akademik Daniel Rukavina studij medicine završio je u Zagrebu, a od 1962. godine započinje rad na Sveučilištu u Rijeci kao asistent u Zavodu za fiziologiju i imunologiju Medicinskog fakulteta. U Zavodu je uspostavio prve programe vježbi iz fiziologije, posebno i vježbe na pokusnim životinjama. Bili su to pionirski dani za Fakultet i, kako je često volio reći, prve godine rada na Medicinskom fakultetu, koje su bile i najljepše. Na Medicinskom fakultetu razvija cjelokupnu karijeru od asistenta do redovitog profesora i predstojnika Zavoda za fiziologiju i imunologiju, prodekana za znanost i dekana Medicinskog fakulteta u dva mandata. Bio je i predsjednik Zajednice medicinskih fakulteta Jugoslavije (1985. – 1988.). Tijekom njegova dekanskog mandata Medicinski se fakultet naveliko otvorio zdravstvenom sustavu šire regije, a znatno je ubrzan izbor u znanstveno-nastavna zvanja i povećan znanstveno-nastavni potencijal. Na Medicinskom je fakultetu akademik Daniel Rukavina proveo punih 47 godina aktivnog rada i još 13 godina aktivnog umirovljeničkog rada.

Kao rektor Sveučilišta u Rijeci akademik Rukavina djelovao je u vremenu 2000. – 2009. godine. Za vršitelja dužnosti rektora izabran je 2000. godine na zamolbu osam dekana, koji su mu se zajednički obratili. Bilo je to vrijeme najteže krize kroz koju je Sveučilište prolazilo. Rukavina je tako neko vrijeme bio na funkciji vršitelja dužnosti rektora, a potom je i izabran za rektora Sveučilišta u Rijeci, što je odradio u iduća dva mandata. Bilo je to vrijeme radikalnih promjena, koje su riječkom sveučilištu dale i prostora i krila, a izgradnja suvremenog Sveučilišta i Sveučilišnog kampusa na Trsatu bila mu je opsesija. U to doba već je zalazio u završnu fazu

akademske karijere (tada je već imao 63 godine) u kojoj je već bio ispunio sve svoje profesionalne izazove, pa je u ostvarenje toga cilja mogao poći bez bilo kakvih kalkulacija ne priznajući prepreke. No prvo je trebalo ojačati postojeći potencijal Sveučilišta i dobiti Vojarnu Trsat za Kampus, a o tome doslovno nije postojala nikakva dokumentacija. Tada se pisalo i govorilo o Kampusu i njegovu značenju, no malo se poduzimalo. Akademik Rukavina pokrenuo je prvi investicijski ciklus radi uspostavljanja prihvatljivoga radnog, nastavnog i znanstvenog standarda na svim članicama jer je Sveučilište, zbog višegodišnje krize upravljanja i fragmentiranosti, uvelike zaostajalo. U tome je punu podršku našao u ministru Hrvoju Kraljeviću, koji je imao jasnu viziju razvoja znanosti i sveučilišta u Hrvatskoj. Istodobno s investicijama, odmah je krenuo u bitku za Vojarnu Trsat. Nakon osiguravanja podrške gradova i županija za razvojnu viziju Sveučilišta, uz pomoć ministra Kraljevića, ministra obrane Radoša, potpredsjednika Vlade Granića i Glavnog stožera Hrvatske vojske, uspijeva postići dogovor o napuštanju Vojarne, koja je odlukom Vlade Ivice Račana (9. prosinca 2003.) predana Gradu Rijeci za potrebe Sveučilišnog kampusa i bolnice.

U te tri godine tekao je prvi investicijski ciklus obnove svih fakulteta, izgradnje IT infrastrukture, ali i izrade programa razvoja fakultetā i Sveučilišta, Prostornog programa Kampusa, urbanističko-arhitektonskog rješenja i Detaljnog plana uređenja prostora Kampusa. U sljedećih nekoliko godina izrađeni su idejni, glavni i izvedbeni projekti i osigurane su lokacijske i građevinske dozvole, a zatim je započeta izgradnja objekata I. faze. Suradnja u tome intenzivirala se na svim frontama, podizali su se kapaciteti administracije Rektorata, aktiviran je niz ureda lokalne i regionalne samouprave i državnih ureda koji su radili na brzom rješavanju zahtjevne dokumentacije. Izuzetno je bila važna podrška dr. Ivana Devčića, riječkog nadbiskupa, prigodom pregovora o zamjeni prostora Filozofskog fakulteta za prostor Fakulteta za turistički i hotelski menadžment u Opatiji, koji je u crkvenom vlasništvu. To je omogućilo da u okviru Kampusa izgradimo zgradu za Filozofski i Učiteljski fakultet.

Valjalo je i svladavati otpore u Zagrebu i lokalnoj zajednici, posebice među konzervativnim djelatnicima Sveučilišta, ali i inerciju provincijskog

mentaliteta. U osiguranju sredstava za razvoj Sveučilišta i izgradnju Kampusa akademik Rukavina imao je snažnu podršku nove Vlade, ministra Dragana Primorca i tadašnjeg premijera Ive Sanadera. U devet godina rektorskog mandata u Sveučilište je uloženo, neposredno ili posredno, oko milijardu kuna.

No nije se samo investiralo u prostore. Pokrenut je program rješavanja stambenog pitanja za sve djelatnike Sveučilišta kako bi se zadržali. Pri tome su, pod najpovoljnijim uvjetima na tržištu, riješeni stambeni zahtjevi preko 500 djelatnika Sveučilišta. Pokrenut je i program znanstvenika povratnika, što je omogućilo povećanje znanstvenog potencijala Sveučilišta koji je povećan za 400 novih znanstvenika. Otvoreni su novi fakulteti (Učiteljski fakultet i Akademija primijenjenih umjetnosti) i četiri sveučilišna odjela (za fiziku, matematiku, informatiku i biotehnologiju). Pokrenuto je uvođenje Bolonjskog procesa na hrvatska sveučilišta i reforma sustava podučavanja, izrada inoviranih programa, uspostavljanje sustava za unaprjeđenje kvalitete, sustava kvalifikacija te sustava studiranja, odnosno mobilnosti studenata i nastavnika.

U to vrijeme profesor Rukavina svesrdno je podržavao politiku razvoja regionalnih sveučilišta i najznačajniju demetropolizaciju hrvatskog sustava visokog obrazovanja i znanosti. Prema riječkome modelu pokrenuti su veliki investicijski ciklusi, programi stambenog zbrinjavanja te zapošljavanja znanstvenika povratnika u Splitu i Osijeku, koji su se odvili u sličnom opsegu kao i u Rijeci. Podržavao je izgradnju sveučilišnog kampusa u Mostaru, osnivanje sveučilištā u Zadru, Dubrovniku i Puli, uvođenje državne mature, međunarodnu evaluaciju znanstvenih projekata itd.

Profesor Rukavina smatrao je da Sveučilište treba biti pokretač promjena u društvu i za to se žestoko borio cijeli svoj rektorski mandat, ali i prije i poslije, kao *professor emeritus*. Da bi Sveučilište vjerodostojno i kvalificirano u tome sudjelovalo, mora prvo stalno sebe mijenjati i u tome biti predvodnik. Da bi mijenjalo društvo, Sveučilište mora biti „institucija otvorenog znanja" – otvorena za društvo, industriju i politiku koja kreira razvoj i u stalnoj komunikaciji s politikom. Mora osigurati stalan protok znanja, ljudi i svih resursa prema društvu i industriji. Mora privlačiti tal-

ente, a izvrsnost i svjetski kriteriji jedini su uvjet za napredovanje. Globalni izazovi pred kojima je svijet, kao što su klimatske promjene, nestašica energije i vode, starenje populacije, zdravlje i zdravstveni sustav i održivo blagostanje za sve, isti su i za Hrvatsku. Stalno je naglašavao da gradimo upravo takvo Sveučilište koje je spremno odgovoriti na izazove 21. stoljeća.

U preuređene objekte u Kampusu najprije su se uselili Akademija primijenjenih umjetnosti i Znanstveno-tehnologijski park. Svečano potpisivanje povijesnog ugovora o kreditiranju izgradnje sveučilišnog kampusa (8. prosinca 2004.) Rijeku je nepovratno pozicioniralo kao grad znanja, mladosti i budućnosti. Kad smo 3. studenoga 2006. zajedno otvorili prvu zgradu budućega sveučilišnog kampusa na Trsatu, točnije zgradu Akademije primijenjenih umjetnosti, imao sam osjećaj da je tada bio najsretniji čovjek na planetu. Investicijskim programom od 530 milijuna kuna osigurana su sredstva za izgradnju Filozofskog, Učiteljskog i Građevinskog fakulteta, odnosno zgradā sveučilišnih odjela i studentskog restorana te je započela njihova izgradnja.

Akademik Rukavina posebno je naglašavao značenje prirodnih znanosti i ulogu suvremenih tehnologija na kojima se temelji razvitak ekonomije znanja u 21. stoljeću (biotehnologija, nanotehnologija i informacijsko-komunikacijske tehnologije), ali i značenja društvenih i humanističkih znanosti, koje su ključne za uspješnu tranziciju kroz koju prolazi Hrvatska i koje su temelji na kojima počiva suvremeno, civilizirano, humano i demokratsko, proeuropski orijentirano društvo.

Prostor Kampusa trebao je omogućiti preseljenje i razvoj većine sveučilišnih institucija te stvaranje malih kompanija temeljenih na znanju, koje će u interdisciplinarnom okruženju koje inspirira i potiče razvijati proizvode vlastite pameti.

Posebno mjesto u tim vizijama imao je razvoj zdravstvenog dijela Sveučilišta i uspostavljanje Sveučilišne bolnice unutar Kampusa. Sveučilišne bolnice zdravstvene su ustanove najviše izvrsnosti u sustavu zdravstva, ali istovremeno i najviše znanstvene i zdravstvene ustanove za medicinsku edukaciju i trening, klinička istraživanja, tehnološke inovacije i unapređenje zdravlja. Uska povezanost, prostorna i istraživačka, sveučilišne bolnice s

odjelima temeljnih medicinskih znanosti i odjelima prirodnih znanosti, znanstveno-tehnološkim parkom i drugim sveučilišnim sadržajima, što se ostvaruje na prostoru riječkog kampusa, pruža neslućene razvojne i gospodarske mogućnosti. U suvremenom svijetu globalne povezanosti u kojem briga za zdravlje dolazi u središte interesa i postaje „industrija" takvi interdisciplinarni kompleksi za lokalnu zajednicu i regiju postaju snažni razvojni centri na koje se vežu farmaceutska industrija i moderne biotehnološke kompanije. Lokacija nove bolnice u okviru sveučilišnog kampusa i postojećega bolničkog lokaliteta na Sušaku idealna je jer omogućuje kreativnu interakciju istraživačkog potencijala i kliničkog okruženja.

Profesor Rukavina ostao je aktivan i kao *professor emeritus*. U travnju 2013. u Rijeci je potpisan ugovor o osnivanju Zavoda za kliničku i transplantacijsku imunologiju i molekularnu medicinu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) sa sjedištem u Rijeci. I to je rezultat predanog rada akademika Rukavine, i to u vrijeme umirovljeničkih dana, što govori o tomu kako njegov angažman ne prestaje. Upravo kroz djelovanje tog Zavoda nastojao je pridonijeti jačanju kapaciteta za ostvarivanje snažnoga zdravstvenog klastera na Trsatu.

Profesor Rukavina bio je uporan i neumoran radnik, vješt pregovarač te izuzetno organiziran čovjek silne radne energije i upornosti. Sjećam se da je uvijek, na kolegiju i sastancima bilo kojeg tipa, nosio svoj blok, u koji je pomno bilježio podatke i dojmove. Bio je sklon slušati naše savjete i prijedloge i mnoge je od njih prihvaćao. Bio je čovjek dijaloga. No na sjednicama Senata, kao *primus inter pares*, znao je biti krut, nepopustljiv, pogotovo ako se radilo o projektu ili ideji koju je želio realizirati. Uporno je slijedio svoju viziju kampusa, kojoj je podredio velik dio svojega mandata. Znao se i opustiti, kako s bliskim suradnicima, tako i sa službama u Rektoratu, pogotovo u danima blagdana. Danas, s vremenskim odmakom od gotovo petnaest godina, mnogi od nas složit će se da je Daniel Rukavina bio čovjek koji je promijenio način razmišljanja i funkcioniranja Sveučilišta u Rijeci i dao mu snažan zamah u kreiranju njegove budućnosti.

Unatoč poslu rektora, profesor Rukavina nije zapostavljao svoj posao znanstvenika. Istraživačka skupina, laboratoriji i znanstveni projekti

djelovali su u Zavodu za fiziologiju i imunologiju tijekom cijeloga njegova rektorskog mandata.

Rektorski mandat profesora Rukavine sažeo bih u jednu rečenicu, koju je često ponavljao: „Rijeka je izgubila industrije 19. i 20. stoljeća, ali je dobila industriju znanja za 21. stoljeće." Za to se borio cijeli mandat i to je bio ogroman projekt. Samo veliki ljudi poput akademika Rukavine imaju viziju i snagu započeti takve projekte. Zbog toga smo mu neizmjerno zahvalni.

Neka je vječna hvala i slava našem dragom Profesoru!

BIBLIOGRAFIJA AKADEMIKA DANIELA RUKAVINE

Ivana Godnič

Znanstveni opus akademika Daniela Rukavine sastoji se od sljedećeg:

Teze – 2
Izvorni znanstveni radovi – 261
Pregledni članci – 18
Poglavlja u knjizi – 18
Urednik u knjigama i časopisima – 12
Rasprave/Osvrti – 14
Enciklopedijski članci – 3
Udžbenici (poglavlja) – 15
Prijevodi (poglavlja u udžbenicima) – 24

Citiranost radova:
U znanstvenoj bazi *Web of Science Core Collection* 1. rujna 2023. radovi su citirani 2.504 puta, a h-index iznosi 26.

TEZE

1. Daniel Rukavina: Mehanizam imunološke reaktivnosti na transplantacijske stimule u perinatalnoj dobi štakora, Magistarski rad, Medicinski fakultet u Rijeci, 1968.
2. Daniel Rukavina: Fiziologija reaktivnosti mladih štakora na alogeni kalem nakon senzibilizacije majke, Doktorska disertacija, Sveučilište u Zagrebu, 1972.

IZVORNI ZNANSTVENI RADOVI

1. Rukavina, D., Radošević, B., Vlahović, Š.: The kidney compensatory growth in some particular age groups of rats. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta, 3:37, 1967.
2. Vlahović, Š., Rukavina, D., Radošević, B., Eberhardt, P., Steiner, A., Cerkovnikov, E.: X-irradiation effects in unilaterally nephrectomized rats. -I. Enlargement and histology of the kidney following whole-body and partial X-irradiation. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta, 3:185, 1967.
3. Vlahović, Š., Rukavina, D., Eberhardt, P., Radošević, B.: X-irradiation effects in unilaterally nephrectomized rats. II.Haematological observations. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta, 4:133, 1968.
4. Rukavina, D., Vlahović, Š.: Homologna bolest u genetski nesrodnoj populaciji štakora. Acta Fac. Med. Flumin., III/IV:91, 1968/69.
5. Rukavina, D., Vlahović, Š.: Reaktivnost alogenih splenocita injiciranih u mladunčad imuniziranih majki. Acta Fac. Med. Flumin., III/IV:81, 1968/69.
6. Rukavina, D., Vlahović, Š.: Facilitation of skin allografts in offspring of sensitized mothers. Proc. Yug. Immunol. Soc., 1:24, 1969.
7. Vlahović, Š., Rukavina, D.: Selection of donors between parents for the tissue transplants to their offspring. Proc. Yug. Immunol. Soc., 1:41, 1969.
8. Avdalović, N., Rukavina, D., Eberhardt, P.: Hormonal aspects of glycogen accumulation in the fetal and neonatal rat liver. Proc. Soc. Exptl. Biol. Med., 134:943, 1970.
9. Vlahović, Š., Rukavina, D.: Delayed rejection of skin allografts in offsprigs of sensitized mothers. Fol. Biol. (Praha), 16:330-335, 1970.

10. Rukavina, D., Vlahović, Š.: Cellular and humoral immunity in offspring of sensitized females: Enhancement and tolerance, Proc. Yug. Immuno. Soc., 2:61, 1971.
11. Rukavina, D., Vlahović, Š.: Utjecaj transplantacijske imunosti majke na imunološku reaktivnost mladih štakora. Acta Fac. Med. Flumin., VI/VII:53, 1972.
12. Vlahović, Š., Rukavina, D.: Izbor roditelja-davaoca tkiva za transplantaciju u štakora. Acta Fac. Med. Flumin., VI/VII:29, 1972.
13. Rukavina, D., Beer, A. E., Billingham, R.E.: Maternally induced runt disease a hazard of mammalian gestation. Proc.Yug. Immunol. Soc., 3:38-39, 1974.
14. Rukavina, D., Vlahović, Š., Ivandić, Lj. Ćuk, Đ.: Hypersensitivity to tuberculin in the offspring of immunized mothers. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta. 11:137-142, 1975.
15. Rukavina, D.: The role of immunological facilitation in the perinatal period. Period. Biol., 78 (suppl. 1):62, 1976.
16. Rukavina, D. Jonjić, S.: The effects of transplacental traffic of lymphocytes. Period. Biol., 78 (suppl. 1):65, 1976.
17. Rukavina, D., Vlahović, Š., Stašić, J., Matejčić N.: Cellular and humoral immunity following intrauterine allogeneic sensitization. Proc. Yug. Immunol. Soc. 3:67, 1976.
18. Stašić, J., Rukavina, D., Matejčić, N., Vlahović, Š.: Kvantitativna analiza imunološke reaktivnosti nakon intrauterine alogene senzibilizacije. Perinatalni dani 1975. (Izd. Zbor liječnika Hrvatske), Zagreb, 1975, str. 225-231.
19. Rukavina, D., Eberhardt, P., Radošević-Stašić, B.: Fatalna oštećenja mladih štakora majčinim antitijelima. Acta. Fac. Med. Flumin., 15(suppl. 1):22, 1978.
20. Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: Utjecaj kaniliranja duktus toracikusa na kompenzacijski rast bubrega štakora. Acta Fac. Med. Flumin., 15:24, 1978.
21. Orlić, P., Rukavina, D., Dorić, M., i Frančišković, V.: Početna iskustva u predviđanju krize odbacivanja bubrega praćenjem razine T limfocita. U: Zbornik radova (I. kongres i 3. Skupština Jugoslavenske zajednice za dijalizu i transplantaciju, Opatija, 1978.), Rijeka, 1980., str. 273-280.

22. Stiglić, N., Vlahović, V., Vlahović, Š., Rukavina, D.: Procjena stupnja inhibicije migracije leukocita postupkom brojenja migriranih stanica. Acta Fac. Med. Flumin. (Medicina), 15(suppl. 2):15-17, 1978.
23. Rukavina, D., Matejčić, N.: Materno-fetal transfer of allogeneic cells in rats: sorting-out process of the most suitable donors. U: Immunology of Reproduction (Publ. House of the Bulgarian Acad. Sci.), Proc. 4th Int. Symp. of Immunology of Reproduction, Sofia, 1979., str. 590-594.
24. Rukavina, D.: The effects of cells and antibodies transmitted from maternal to fetal circulation. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta, 15:51, 1979.
25. Rukavina, D., Jonjić, S.: Materno-fetal relationship and transplantation reactivity in the perinatal period of sheep. U: Immunology of Reproduction (Publ. House of Bulgarian Acad. Sci.), Proc. 4th Int. Symp. of Immunology of Reproduction, Sofia, 1979., str. 646-650.
26. Orlić, P., Rukavina, D., Dorić, M., Frančišković, V.: Lymphocyte subpopulations monitoring in renal allograft recipients: Preliminary results. Period. Biol., 81:431-433, 1979.
27. Sepčić, J., Rukavina, D., Ledić, P., Eberhardt, P., Morović, M.: Low levels of active T-RFC in the blood of multiple sclerosis patients. Period. Biol., 81:225-227, 1979.
28. Rukavina, D., Matejčić, N., Dorić, M.: Potentiation of immune response by pregnancy in rats. Period. Biol., 81:403-405, 1979.
29. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Rukavina, D.: Cellular and humoral mediators in the compensatory renal growth. Period. Biol., 81:149-50, 1979.
30. Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: Renotropic activity of lymphatic tissue. Period. Biol., 81:151-152, 1979.
31. Radošević-Stašić, B., Krišković-Ćuk, M., Rukavina, D.: Prenatal and postnatal transmission of maternal renotrophic factors. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 15:434-435, 1979.
32. Radošević-Stašić, B., Krišković-Ćuk, M., Rukavina, D.: Compensatory renal growth of mothers and suckling rats. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 15:435-436, 1979.
33. Milohanović, S., Jurjević, A., Ledić, P., Willheim, K., Rukavina, D.: Imunološki aspekti miastenije gravis. Neurologija, 27:163-166, 1979.
34. Rukavina, D., Sepčić, J., Ledić, P.: T i B limfociti u multiple sklerozi. I Jugoslavenski simpozijum o multiple sklerozi, Zbornik radova, Beograd, 1980., str. 121-125.

35. Rukavina, D., Matejčić, N., Stašić, J.: Cellular and hummoral immunity after intrauterine sensitisation in rats. Period. Biol., 82:89-95, 1980.

36. Radošević-Stašić, B., Vlahović, S., Morović, M., Rukavina, D.: Interference between immune functions and normal growth. Period. Biol., 82:83-88, 1980.

37. Rukavina, D., Sepčić, J., Dorić, M., Ledić, P.: Karakteristike staničnog i humoralnog immuniteta u krvi i likvoru oboljelih od multiple skleroze. Zbornik radova VI Kongresa neurologa Jugoslavije, Sarajevo, 1980., str. 443-447.

38. Rukavina, D., Matejčić, N.: Adult thymectomy and immune response provoked by intrauterine sensitization in rats. Period. Biol., 82:395-398, 1980.

39. Sepčić, J., Rukavina, D., Ledić, P., Mesaroš, E.: Komplementemija i multiple skleroza. Zbornik radova VI Kongresa neurologa Jugoslavije, Sarajevo, 1980., str. 440-442.

40. Matejčić, N., Rukavina, D., and Uremović, V.: Cyclic Variations of immune response during pregnancy in a patient with eclamptic gestosis. Proceedings, 12th Meeting Organization Gestosis (Dubrovnik, May 18-25, 1980.), Excerpta Medica, Amsterdam-Oxford-Princeton, 1981., str. 131-137.

41. Rukavina, D., Matejčić, N., Uremović, V., Stašić, J.: Imunološki aspekti reprodukcije. XXV Jubilarna Ginekološko-akušerska nedelja SLD, Zbornik radova, Beograd, 1981, str. 545-552.

42. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Rukavina, D.: The role of lymphatic tissue in the compensatory renal growth. Adv. of Physiol. Sci., 11:141-145, 1981.

43. Sepčić, J., Rukavina, D., Mesaroš, E., Ledić, P., Eberhardt, P.: C3 complement level in the blood of multiple sclerosis (MS) patients. Acta Medica Yugosl., 36:101-106, 1982.

44. Kapović, M., Rukavina, D., Jonjić, S.: Interaction of fetuses and «placebo» fetuses on systemic immune response. In: Immunology of Reproduction (Proc. 5th Int. Symp.), Bulg. Acad. Sci. Press, Sofia, 1981, pp 191-195.

45. Jonjić, S., Rukavina, D., Dorić, M., Kapović, M.: Regulatory cells in fetal spleen and liver in rats and mice. In: Immunology of Reproduction (Proc.5th Int. Symp.), Bulg. Acad. Sci. Press, Sofia, 1981, pp 407-412.

46. Rukavina, D. Matejčić, N., Eberhardt, P., Uremović, V.: Cellular immunity in EPH gestosis. In: Immunology of Reproduction (Proc. 5th Int. Symp.), Bulg. Acad. Sci. Press, Sofia, 1981, pp 205-209.
47. Matejčić, N., Rukavina, D., Kapović, M., Jonjić, S., Uremović, V.: Inhibitori staničnog imuniteta u serumu trudnica sa urednom trudnoćom i EPH gestozom. Acta. Fac. Med. Flumin. 1982, Vol 18(suppl. 1), str. 13-15.
48. Matejčić, N., Rukavina, D., Dorić, M., Uremović, V.: Humoral immunity in EPH gestosis. In: Immunology of Reproduction (Proc. 5th Int. Symp.), Bulg. Acad. Press, Sofia, 1982, pp 242-249.
49. Morović, M., Eberhardt, P., Rukavina, D., Ledić, P., Haller, H.: Competition between specific (autoimmune) and nonspecific (transplantation) reactivity during the clinical course of chronic relapsing experimental allergic encephalomyelitis. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 19:137-140, 1983.
50. Kapović, M., Rukavina, D.: Sensitizing potential of fetal and adult tissue grafts implanted in the uterus. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 19:69-73, 1983.
51. Jonjić, S., Rukavina, D.: Immunoregulation with fetal and neonatal liver and spleen cells. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 19:69-73, 1983.
52. Dorić, M., Rukavina, D., Jonjić, S.: Immune response in offsprings of adoptively immunized mothers. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 19:27-28, 1983.
53. Polić, L., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: The action of somatostatin on the lymphatic tissue in rats. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 19:164-167, 1983.
54. Radošević-Stašić, B., Milin, C., Kirigin, M., Rukavina, D.: Modulation of trophic properties of splenocytes by growth hormone and somatostatin. Jug. Physiol. Parmacol. Acta, 19:181-185, 1983.
55. Milin, Č., Radošević-Stašić, B., Kirigin, M., Rukavina, D.: Effect of growth hormone and somatostatin on the protein content of the regenerating liver in rats. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 19:134-135, 1983.
56. Hinić, V., Kirigin, M., Radošević-Stašić, B., Milin, C., Rukavina, D.: Effect of growth hormone and somatostatin on the phospholipids of the regenerting liver in rats. Jug. Physiol. Pharmacol. Acta, 19:47-49, 1983.
57. Polić, L., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D., Efendić, S.: Humoral immune response of mice and rats treated with somatostatin. Period. Biol., 85(3):101, 1983.

58. Udović-Širola, M., Radošević-Stašić, B., Ribarić, Lj., Rukavina, D.: The effect of general endotracheal and epidural anesthesia on the immune status. Period. Biol., 85(3):115, 1983.
59. Radošević-Stašić, B., Jonjić, S., Polić, L., Rukavina, D.: Immune response of rats after pharmcological pinealectomy. Period. Biol., 85(3):119, 1983.
60. Ćuk, M., Radošević-Stašić, B., Pierpaoli, W., Rukavina, D.: Bone marrow-liver-spleen axis in the regulation of morphostasis. Period. Biol., 85(3):23, 1983.
61. Dorić, M., Jonjić, S., Rukavina, D.: Immunological activity of lymphoid organs in pregnant rats. Period. Biol., 85(3):87, 1983.
62. Kapović, M., Rukavina, D., Jonjić, S., Nemarnik, J.: Effect of multiparity on immune response in rats. Period. Biol., 85(3):89, 1983.
63. Rukavina, D.: A modified test of active T lymphocytes and its clinical significance. Period. Biol., 85(3):243, 1983.
64. Orlić, P., Kapović, M., Aničić, M., Rukavina, D., Frančišković, V.: Our experience in immunological monitoring after kidney transplantation. Period. Biol., 85(3):195, 1983.
65. Vekarić, S., Rukavina, D.: T lymphocyte subpopulations in severe and moderate IgA deficiency in childhood. Period. Biol., 85(3):283, 1983.
66. Matejčić, N., Rukavina, D., Uremović, V.: Inhibition of rosette formation by normal pregnancy sera and EPH gestosis sera. Period. Biol., 85(3): 197, 1983.
67. Babić, M., Rukavina, D.: Lymphocyte subpopulations in peripheral blood and synovial fluid in rheumatoid arthritis (RA). Period. Biol., 85(3): 275, 1983.
68. Jonjić, S., Dorić, M., Rukavina, D.: Regulation of the immunological response to mitogens and allogenic cells by fetal liver and spleen cells. Period. Biol., 85(3): 21-22, 1983.
69. Morović, M., Eberhardt, P., Rukavina, D., Ledić, D., Haller, H.: Imbalance of immune control function during the clinical course of chronic relapsing experimental allergic encephalomyelitis. Period. Biol., 85(3): 59, 1983.
70. Radošević-Stašić, B., Polić, L., Rukavina, D., Efendić, S.: Inhibition of local graft-versus-host reaction by somatostatin in mice. IRCS Med. Sci., 11:1097, 1983.
71. Udović-Širola, M., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: Učinak anestezije i kirurškog stresa na limfocitne subpopulacije periferne krvi. Acta Fac. Med. Flumin., 19:5-10, 1983.

72. Milin, Č., Kirigin, M., Radošević-Stašić, N., Rukavina, D., Varljen, J., Hinić, V.: Hormonski učinci na proteine, lipide i fosfolipide u tkivu regenerirajuće jetre štakora. Acta Fac. Med. Flumin., 19:49-52, 1983.

73. Rukavina, D., Sepčić, J., Dorić, M., Ledić, P., Zaputović, L., Eberhardt, P.: Lymphocyte subpopulations in the blood and cerebrospinal fluid of multiple sclerosis patients in active disease. Acta Neurol. Scand. 69:182-195, 1984.

74. Dorić, M., Rukavina, D., Jonjić, S.: Increase in the number of plaque forming cells in the spleen of newborns from adoptively immunized mothers. Fol. Biol. (Praha), 30:141-144, 1984.

75. Rukavina, D.: Sorting-out process in the offspring of female rats injected during pregnancy by allogenic cells. Fol. Biol., 31:305-313, 1985.

76. Jonjić, S., Rukavina, D.: Maternal and offspring alloimmunization during pregnancy in sheep. Period. Biol., 87(3): 355-360, 1985.

77. Radošević-Stašić, B., Kosuljandić, Đ., Rukavina, D.: Hormonal control of the compensatory renal growth: Effect of pharmacological pinealectomy. Przeglad Lekarski, 42(4): 433-435, 1985.

78. Polić, L., Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Rukavina, D.: The kidney growth in animals treated with somatostatin. Przeglad Lekarski, 42(4): 436-438, 1985.

79. Radošević-Stašić, B., Rukavina, D., Polić, L., Efendić, S.: Effect of somatostatin on antibody and cell mediated immune responses. Neuroimmunomodulation (Proceedings of the First International Workshop on Neuroimmunomodulation) Bethesda, International Working Group on Neuroimmunomodulation, 1985, str. 92-94.

80. Radošević-Stašić, B., Polić, L., Rukavina, D.: Pineal gland and immune response. Neuroimmunomodulation (Proceedings of the First International Workshop on Neuroimmunomodulation) Bethesda, International Working Group on Neuroimmunomodulation, 1985, str. 9-12.

81. Milin, Č., Radošević-Stašić, B., Kirigin, M., Rukavina, D.: Turnover of tissue proteins after partial hepatectomy or unilateral nephrectomy. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta, 21:163-173, 1985.

82. Ćuk, M., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: Activation of immune system by partial hepatectomy and the role of spleen in the compensatory liver growth. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta, 21:37-39, 1985.

83. Polić, L., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D., Efendić, S.: Survival of allogeneic tumor transplanted in mice treated with somatostatin. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta, 21:267-269, 1985.

84. Čubranić, M., Marin, S., Rukavina, D., Mileusnić, N.: Klinička primjena bronoalveolarne lavaže u nekih intersticijskih bolesti pluća. Acta Fac. Med. Flumin. 10(1-2):7-12, 1985.

85. Dorić, M., Rukavina, D., Jonjić, S.: Immune responsiveness in offspring of adoptively immunized mothers. Immunobiol., 172:92-98, 1986.

86. Zaputović, L., Rukavina, D.: The effect of Cyclosporine on chronic relapsing experimental allergic encephalomyelitis in rat. Period. Biol., 88(suppl. 1):347-348, 1986.

87. Radošević-Stašić, B., Polić, L., Rukavina, D.: Circadian rhythm of antibody dependent immunity and its modulation by sympathetic nervous system in rats. Period. Biol., 88(suppl. 1):108-109, 1986.

88. Kapović, M., Nemarnik, J., Rukavina, D.: Paraaortal lymph node cells reactivity after intrauterine sensitization in rats. Period. Biol., 88(suppl. 1):467-468, 1986.

89. Radošević-Stašić, B., Udović-Širola, M., Polić, L., Rukavina, D.: Humoral immunity of mice subjected to isolated or combined effects of Halotane and operative stress. Period. Biol., 88(suppl. 1):24-26, 1986.

90. Polić, L., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D., Efendić, S.: Local GVHR in F1 hybrid mice after the treatment of donors with somatostatin. Period. Biol., 88(suppl. 1):87-89, 1986.

91. Morović, M., Sepčić, J., Rukavina, D., Dujella, J., Eberhardt, P., Haller, H., Ledić, D.: Comparability of multiple sclerosis and chronic relapsing experimental allergic encephalomyelitis. I. Some genetical aspects. Period. Biol., 88(suppl. 1):335-336, 1986.

92. Ledić, D., Haller, H., Morović, M., Eberhardt, P., Rukavina, D., Banac, S.: Correlation of pathohistological changes and delayed type hypersensitivity skin reactions with clinical course of chronic relapsing experimental allergic encephalomyelitis in rats. Period. Biol., 88(suppl. 1):331-332, 1986.

93. Dorić, M., Cuculić, M., Malnar, D., Sindik, J., Cezner, M., Rukavina, D.: An analysis of lymphocyte function in patients With Trichinosis. Period. Biol., 88 (suppl. 1):331-332, 1986.

94. Stošić, A., Manestar, D., Kovačević, M., Žuža, B., Dorić, M., Rukavina, D.: Immunocompetence in patients with malignant tumors of the head and neck. Period. Biol., 88 (suppl. 1):548-549, 1986.
95. Dorić, M., Rukavina, D.: An in vitro analysis of murine immunocompetence during pregnancy. Period. Biol., 88(suppl. 1):462-463, 1986.
96. Jonjić, S., Vujaklija-Stipanović, K., Fućak, M., Ćuk, M., Kapović, M., Crnić, M., Matić-Glazar, Đ., Rukavina, D.: Immune competence in long term renal allograft recipients. Period. Biol., 88(suppl. 1):76-77, 1986.
97. Manestar, D., Matutinović, T., Jonjić, S., Rukavina, D., Gjuraj, C.: Immune competence of tonsillar lymphocytes in children undergoing tonsillectomy. Period. Biol., 88(suppl. 1):254-255, 1986.
98. Jonjić, S., Pavlica, N., Dorić, M., Rukavina, D.: Investigation of immunoregulatory potential of fetal and neonatal spleen and liver cells in rats. Period. Biol., 88(4):319-325, 1986.
99. Cuculić, M., Sindik, J., Bakašun, V., Gall, Z., Bujanić-Cuculić, S., Valković, A., Dorić, M., Rukavina, D., Matana, A., Sepić-Grahovac, D., Sepčić, J., Milohanović, S., Cezner, M.: Epidemija trihinoze na području Rijeke početkom 1985 godine. Acta Fac. Med. Flumin., 11(3-4):90-95, 1986.
100. Vujaklija-Stipanović, K., Dorić, M., Crnić-Martinović, M., Fućak, M., Jonjić, S., Ćuk, M., Polić, L., Šepić, A., Rukavina, D.: Spontaneous development of donor-specific tolerance in renal allograft recipients. Period. Biol., 88(suppl. 1A):575-576, 1986.
101. Ćuk, M., Radošević-Stašić, B., Pavelić, J., Vitale, B., Rukavina, D.: The induction of dynamic changes in the cellularity of lymphatic organs by partial hepatectomy in mice. Period. Biol., 88(suppl. 1):151-153, 1986.
102. Zec, J., Orlić, P., Matić-Glažar, Đ., Dimec, D., Velčić, G., Zelić, M., Uravić, M., Vukas, D., Čohar, F., Vujaklija-Stipanović, K., Miculinić-Ivančić, E., Crnić-Martinović, M., Jonjić, S., Rukavina, D., Šepić, A.: 14 years of kidney transplantation in Rijeka, Period. Biol., 88:90-91, 1986.
103. Orlić, P., Jonjić, S., Matić-Glažar, Đ., Gržetić, M., Zec, J., Rukavina, D.: Immune competence in patients under immunosupressive therapy with CsA. Period. Biol., 88:567-568, 1986.
104. Čubranić, M., Marin, S., Rukavina, D.: The significance of immunologic mechanisms in the pathogenesis of sarcoidosis. Period. Biol., 88(1A):395-396, 1986.

105. Marin, S., Čubranić, M., Rukavina, D.: Local and systemic immunity in interstitial lung diseases. Period. Biol., 88(1):66-67, 1986.

106. Morović, M., Rukavina, D., Sepčić, J., Eberhardt, P., Ledić, D., Haller, H.: Comparability of multiple sclerosis and chronic relapsing experimental allergic encephalomyelitis. II. Immunologic observations. Period. Biol., 88(1A):335-336, 1986.

107. Jonjić, S., Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Jonjić, N., Rukavina, D.: Class II antigen induction in the regenerating liver of rats after partial hepatectomy. Transplantation, 44:165-168, 1987.

108. Rožmanić, J., Gligora, M., Miletić, V., Rukavina, D.: Hereditarni angioedema: Genealoško-imunološki prikaz. Medicina, 13:49-53, 1987.

109. Dorić, M., Rukavina, D.: Alterations in immunological reactivity during pregnancy in mice determined in vitro by lymphoproliferation tests. Immunobiol., 175: 236-244, 1987.

110. Jonjić, N., Jonjić, S., Saalmuller, A., Rukavina, D., Koszinowski, U.H.: Distribution of T-lymphocyte subsets in porcine lymphoid tissues. Immunology, 60:395-401, 1987.

111. Ćuk, M., Radošević-Stašić, B., Milin, Č., Kirigin, M., Rukavina, D.: Lymphoid system as a regulator of morphostatis and hormonal modulation of these functions. Annals of the New York Academy of Sciences, 496:104-108, 1987.

112. Polić, L., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D., Efendić, S.: The modulation of immunologic pontential of splenocytes in inductin of local GVHR by somatostatin. Annals o the New York Academy of Sciences, 496:303-307, 1987.

113. Radošević-Stašić, B., Polić, L., Mrakovčić, I., Pahor, Đ., Rukavina, D.: Modulation of circadian rhythms in antibody and cell-mediated immunity by chemical sympathectomy. Annals of the New York Academy of Sciences, 496:388-394, 1987.

114. Dorić, M., Manestar, D., Kovačević, M., Rukavina, D.: Promjene imunološke reaktivnosti u bolesnika s malignim tumorima glave i vrata. Symp. Otorhinol. Iug., 23:139-143, 1988.

115. Sepčić, J., Antonelli, L., Rudež, J., Rukavina, D., Antigen histocompatibility (HLA) in multiple sclerosis patients from Gorski Kotar, Croatia, Yugoslavia. In Cazzullo, C.L., Caputo, D., Ghezzi, A., Zaffaroni, M. (eds)

Virology and Immunology in Multiple Sclerosis: Rationale for Therapy. Proceedings of the International Congress, Milan, December 9-11, 1986. Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg-NewYork, 1988., pp 198-200.

116. Šuša, M., Šegon, M., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: Functional reactivity of splenocytes primed by partial hepatectomy. Iugoslav. Physiol. Pharmacol. Acta, 24 (suppl. 6):455-457, 1989.
117. Lučin, P., Ćuk, M., Šegon, M., Hortian, B., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: Effects of indomethacin on the proliferative activity of lymphohematopoietic tissue in mice. Iug. Physiol. Pharmacol. Acta, 24(suppl. 6):227-229, 1989.
118. Radošević-Stašić, B., Jonjić, S., Šuša, M., Šegon, M., Jonjić, N., Ćuk, M., Rukavina, D.: Significance od inducible class II MHC antigen expression during the compesatory liver growth. Iugoslav. Physiol. Pharmacol. Acta, 24(suppl. 6):375-377, 1989.
119. Udović-Širola, M., Radošević-Stašić, B., Ribarić, Lj., Rukavina, D.: Comparison of the effects of general endotracheal and epidural anesthesia on the immune functions. In: "Immune consequences o trauma, schock and sepsis". Eds. Faist/Ninnemann, Green, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, 1989, pp 411-417.
120. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Šegon, M., Šuša, M., Rukavina, D.: Aspects of immunological control of compensatory organ growth. In: «Immune consequences of trauma, shock and sepsis», eds Faist, Ninnemann/Green, Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg, 1989, pp 351-354.
121. Radošević-Stašić, B., Udović-Širola, M., Stojanov, L., Ribarić, Lj., Rukavina, D.: Growth of allogeneic sarcoma in mice subjected to halotane anesthesia and/or surgical stress. Anesthesia and Analgesia, 69:570-574, 1989.
122. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Mrakovčić-Šutić, I., Barac-Latas, V., Muhvić, D., Lučin, P., Petković, M., Rukavina, D.: Immunosupressive properties of halothane anesthesia and/or surgical stress in experimental conditions. Int. J. Neuroscience, 51:235-236, 1989.
123. Jonjić, S., Karboun, A., Šuša, M., Lučin, P., Haller, H., Jonjić, N., Rukavina, D.: The role of $CD4^+$ $CD8^+$ T-cell subsets in the rejection of the tumor allograft. Iugoslav. Physiol. Pharmacol. Acta, 24(suppl. 6):157-158, 1989.
124. Gligora, M., Rukavina, D.: Immunological status of patients with Porphyria Cutanea Tarda. Acta Fac. Med. Flumin., 14(1-2):17-21, 1989.

125. Haller, H., Morović, M., Rukavina, D., Sepčić, J., Ledić, D., Dujella, J.: Prevention and suppression of relapsing experimental allergic encephalomyelitis (R-EAE) with a single dose of cyclophosphamide in rats. Acta Fac. Med. Flumin., 14:7-9, 1989.

126. Morović, M., Rukavina, D., Sepčić, J., Kronični relapsirajući oblik eksperimentalnog alergijskog encefalomijelitisa kao animalni model za istraživanje multiple skleroze. Anali Opće bolnice "Dr J. Kajfeš", str. 134-138, 1989.

127. Zaputović, L., Rukavina, D.: The immunosuppressive action of cyclosporin on chronic relapsing experimental allergic encephalomyelitis in rat. Period. Biol., 91(3):349-356, 1989.

128. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Mrakovčić-Šutić, I., Trobonjača, Z., Salamon, R., Stojanov, L., Rukavina, D., Župan, G., Simonić, A.: Immunological consequences of lesions of nucleus basalis in rats. Int.J. Neuroscience, 51:325-327, 1990.

129. Ćuk, M., Radošević-Stašić, B., Milin, Č., Mrakovčić-Šutić, I., Barac-Latas, V., Petković, M., Muhvić, D., Verbanac, D., Rukavina, D.: Changes of lymphoid homeostasis and inhibition of liver regeneration provoked by sandostatin in mice. Period. Biol., 92:38-39, 1990.

130. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Mrakovčić-Šutić, I., Petković, M., Lučin, P., Barac-Latas, V., Muhvić, D., Rukavina, D.: Disturbance of lymphoid morphostasis provoked by halothane anaestesia in mice. Period. Biol., 92:38-39, 1990.

131. Rukavina. D., Vujaklija-Stipanović, K., Šuša, M., Crnić-Martinović, M., Fučak, M.: Specific suppression of allograft in recipients treated preoperatively by donor specific transfusions (DST). Period. Biol., 92:158-159, 1990.

132. Randić, Lj., Haller, H., Matejčić, N. and Rukavina, D.: Cells adherent to cooper-bearing intrauterine contraceptive devices determined by monoclonal antibodies. Contraception 42:35-42, 1990.

133. Kapović, M., Rukavina, D.: Alloreactivity and CD4+/CD8+ cells ratio during pregnancy in rats. Period. Biol., 92:48-49, 1990.

134. Lučin, P., Rukavina, D., Crnković, I., Tomac, J., Jonjić, S.: Effect of L3T4 and/or Lyt-2 T-cell depletion on low-dose streptozotocin-induced diabetes in mice. Period. Biol., 92:95-96, 1990.

135. Jonjić, S., Pavić, I., Lučin, P., Grković, I., Rukavina, D.: The role of T lymphocyte subsets in the control of cytomegalovirus infectin. Period. Biol., 92:23-24, 1990.

136. Jonjić, S., Pavić, I., Lučin, P., Rukavina, D., Koszinowski, U. H.: Efficacious control of cytomgalovirus infection after long-term depletion of CD8+ T lymphocytes. J. Virology, 64:5457-5464, 1990.

137. Sepčić, J., Morović, M., Rukavina, D., Šepić-Grahovac, D.: Immunological observations in Guillain-Barre syndrome. Acta Med. Iug., 44:265-274, 1990.

138. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Mrakovčić-Šutić, I., Barac-Latas V., Muhvić, D., Lučin, P., Petković, M., Rukavina, D.: Immunosuppressive properties of halothane anesthesia and/or surgical stress in experimental conditions. Intern. J. Neuroscience, 51:235-236, 1990.

139. Morović, M., Haller, H., Rukavina, D., Sepčić, J., Ledić, D., Barac-Latas, V.: Chronic relapsing experimental allergic encephalomyelitis (CR-EAE) in rats: Clinicopathological course, some genetical and immunological aspects. Acta Fac. Med. Flumin., 16:99-105, 1991.

140. Kapović, M., Rukavina, D.: Kinetics of lymphoproliferative responses of lymphocytes harvested from the uterine draining lymph nodes during pregnancy in rats. J. Reprod. Immunol., 20:93-101, 1991.

141. Kapović, M., Rukavina, D.: Reactivity to alloantigens and polyclonal mitogens and CD4/CD8 cell ratio shifts of cervical lymph nodes and spleen during pregnancy in rats. J. Reprod. Immunol., 20:165-174, 1991.

142. Rukavina, D., Kapović, M., Radojčić, A.: Immunoregulatory factors contributing to fetal allograft survival. Int. J. Development. Biol., 35:275-278, 1991.

143. Radojčić, A., Tomašić, V., Rukavina, D.: Familial Robertsonian translocation associated with disturbed immune functions. Acta Fac. Med. Flumin., 16:107-111, 1991.

144. Matejčić, N., Rukavina, D., Krmpotić, F.: Immunologic reactivity of newborns in pregnancies with EPH gestoses. Acta Fac. Med. Flumin., 16:27-33 (1-2) 1991.

145. Šepić-Grahovac, D., Antonelli, L., Sepčić, J., Rukavina, D.: Humoral immunity of epileptic patients. Acta Fac. Med. Fluminensis, 16:19-26, 1991.

146. Morović, M., Haller, H., Rukavina, D., Sepčić, J., Ledić, D., Dujella J.: Effect of splenectomy and low dose cyclophosphamide on susceptibility to active induction and reinduction of relapsing experimental allergic encephalomyelitis (R-EAE) in rats. Period. Biol., 93:405-409, 1991.

147. Milin, Č., Radošević-Stašić, B., Kirigin, M., Hinić, V., Rukavina, D., Berggren, P. O., Efendić, S.: Somatostatin promotes accumulation of phospholipids in regenerating liver tissue of rats. Bioscience Reports, 11:1-6, 1991.

148. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Rukavina, D.: Immunomodulation by somatostatin. Period. Biol., 93:13-139, 1991.

149. Lučin, P., Polić, B., Crnković, I., Lučin, K., Rukavina, D., Jonjić, S.: Involvement of CD4+ T lymphocytes and Macrophages in Low-dose Streptozotocin-induced Diabetes in CBA Mice. Croatian Med. J., 33:9-16, 1992.

150. Muhvić, D., Radošević-Stašić, B., Pugel, E., Rukavina, D., Sepčić, J., Efendić, S.: Modulation of experimental allergic encephalomyelitis by somatostatin. Ann. N.Y. Acad. Sci., 650:170-179, 1992.

151. Haller, H., Gudelj, L., Rubeša, G., Petrović, O., Matejčić, N., Randić, Lj., Pavešić, D., Rukavina, D.: Imunosupresijski učinak topivih čimbenika decidualnih leukocita normalnih humanih trudnoća prvog tromjesečja, Gynaecol. Perinatol., 4:219-223, 1992.

152. Haller, H., Radillo, O., Rukavina, D., Tedesco, F., Candussi. G., Petrović, O., Randić, Lj.: An immunohistochemical study of leucocytes in human endometrium, first and third trimester basal decidua. J. Reprod. Immunol., 23:41-49, 1993.

153. Radošević-Stašić B, Petković M, Trobonjača Z., Milin, Č., Verbanac, D., Merlak I., Zelić M., Ravlić J., Barac-Latas, V., Ćuk M., Efendić S., Rukavina, D. The effects of pharmacological pinealectomy on the regenerating liver and lymphoid morphostasis of hepatectomized rats. Adv. Pineal Res., 7: 157-165, 1993.

154. Haller, H., Gudelj, L., Rubeša, G., Petrović, O., Rukavina, D.: Suppressive effect of decidual leucocytes. Period biol., 95:327-333, 1993.

155. Matejčić, N., Rukavina, D., Krmpotić, F.: Role of immunological factors in a etiopathogenesis of EPH gestosis. Acta Fac. Med. Flumin., 18:47-53, 1993.

156. Petrović, O., Gudelj, L., Rubeša, G., Haller, H., Beer, A. E., Rukavina, D.: Decidual trophoblast interactions: decidual lymphoid cell function in normal anembryonic, missed abortion and ectopic human pregnancy. J. Reprod. Immunol., 26: 217-231, 1994.

157. Rukavina, D., Rubeša, G., Gudelj, L., Podack, E. R.: Human decidual lymphocytes: phenotype, perforin expression and function. Regional Immunology, Vol. 6: 320-325, 1994.

158. Rubeša, G., Beaman, K. D., Lučin, P., Beer A. E., Rukavina, D.: Expression of TJ6 protein in the human first trimester decidual lymphocytes. Regional Immunology, Vol. 6: 331-333, 1994.

159. Radošević-Stašić, B., Petković, M., Trobonjača, Z., Milin, Č., Verbanac, D., Ćuk, M., Muhvić, D, Ravlić-Gulan, J., Rukavina, D.: Modification of liver regeneration and lymphatic homeostasis after *in vivo* depletion of CD4 and/or CD8+ lymphocytes in partially hepatectomized mice. Regional Immunol., Vol. 6: 402-405, 1994.

160. Barac-Latas, V., Morović, M., Sepčić, J., Matejčić, N., Rukavina, D.: Immunological reactivity of multiple sclerosis patients during pregnancy and postpartum period. Acta Fac. Med. Flum., Vol. 19(2):151-158, 1994.

161. Rukavina, D., Rubeša, G., Gudelj, L., Haller, H., Podack, E. R.: Characteristics of perforin expressing lymphocytes within the first trimester decidua of human pregnancy. Am. J. Reprod. Immunol., 33:394-404, 1995.

162. Haller, H., Tedesco, F., Rukavina, D., Radillo, O., Gudelj, L., Beer, A. E.: Decidual-trophoblast interactions: decidual lymphoid cell populations in basal and parietal decidua. J. Reprod. Immunol., 28:165-171, 1995.

163. Radošević-Stašić, B., Trobonjača, Z., Petković, M., Milin, Č., Čuk, M., Muhvić, D., Ravlić-Gulan, J., Marić, I., Rukavina, D.: Immunomodulating effects of peptidoglycan monomer linked with zinc in adult mice, Int. Arch. Aller. Immunol., 106:219-228, 1995.

164. Radošević-Stašić, B., Trobonjača, Z., Lučin, P., Čuk, M., Polić, B., Efendić, S., Rukavina, D.: Immunosuppressive and antiproliferative effects of somatostatin analog SMS 201-995. Inter. J. Neurosci., 81:283-297, 1995.

165. Milin, Č., Verbanac, D., Ćuk, M., Varljen, J., Rukavina, D., Radošević-Stašić, B.: Indomethacin-induced changes on liver regeneration in mice, Acta Pharm., 45:53-60, 1995.

166. Milin Č., Radošević-Stašić B., Verbanac D., Domitrović R., Petković M., Ćuk M., Trobonjača Z., Varljen J., Rukavina D.: Changes of hepatic and

thymic zinc during the liver regeneratin in hepatectomized mice. Croatica Chemica Acta, 68:559-567, 1995.

167. Milin, Č., Radošević-Stašić, B., Verbanac, D., Domitrović, R., Petković, M., Trobonjača, Z., Ravlić-Gulan, J., Ćuk, M., Varljen, J., Rukavina, D.: Activation of zinc-dependent hepato-thymic axis during liver regeneration in hepatectomized mice. Croatica Chemica Acta, 68:559-567, 1995.
168. Gudelj, L., Deniz, G., Rukavina, D., Johnson, P. M, Christmas, S. E.: Expression of functional molecules by human $CD3^-$ decidual granular leucocyte clones, Immunology, 87:609-615, 1996.
169. Rukavina, D., Balen-Marunić, S., Rubeša, G., Orlić, P., Vujaklija, K., Podack, E. R.: Perforin expression in peripheral blood lymphocytes in rejecting and tolerating kidney transplant recipients, Transplantation, 61:285-291, 1996.
170. Rubeša, G., Beaman, D. K., Beer, E. A., Haller, H., Rukavina, D.: Expression of membrane form of the pregnancy associated protein TJ6 on decidual lymphocytes in the first trimester of pregnancy, J. Reprod. Immunology, 30:17-27, 1996.
171. Ravlić-Gulan, J., Ćuk, M., Radošević-Stašić. B., Petković, M., Dvornik, Š., Simović, J., Mandekić, L., Rukavina, D.: Changes of immune status induced by cholestasis and immunoregulatory effects of peptidoglycan monomer linked with zinc (PGM-Zn), Period. Biolog., 98(4):511-516, 1996.
172. Radošević-Stašić. B., Trobonjača, Z., Ćuk, M., Petković, M., Rukavina, D.: Liver regeneration in MHC class I deficient mice, Period. Biolog., 98(4):517-522, 1996.
173. Trobonjača, Z., Radošević-Stašić. B., Rukavina, D.: Modulatory effects of SMS 201-995 on anti-CD3-induced apoptosis in thymus, Period. Biolog., 98(4):523-526, 1996.
174. Rubeša G., Podack, E. R., Sepčić, J., Rukavina, D.: Increased perforin expression in peripheral blood lymphocytes in multiple sclerosis patients in exacerbation of disease, J. Neuroimmunol., 74:198-204, 1997.
175. Petković, M., Ćuk, M., Radošević-Stašić, B., Trobonjača, Z., Milin, Č., Verbanac, D., Dvornik, Š., Ravlić-Gulan, J., Muhvić, D., Rukavina, D.: Regulatory effects of CD4 and CD8+ T lymphocytes on liver regeneration after partial hepatectomy in mice. The Immune Consequences of trauma, Shock and Sepsis, Mechanisms and Therapeutic Approaches, Monduzzi Editore, Bologna, 1997, pp 515-520.

176. Radošević-Stašić, B., Trobonjača, Ćuk, M., Ravlić-Gulan, J., Mrakovčić-Šutić, I., Rukavina, D.: Liver regeneration in MHC class I deficient mice. Relationship to NK.1.1. cells. The Immune Consequences of trauma, Shock and Sepsis, Mechanisms and Therapeutic Approaches, Monduzzi Editore, Bologna, 1997, pp 521-526.

177. Gulan, G., Podack, E. R., Rukavina, D., Gudelj, L., Rubeša G., Petrović O., Johnson, P. M., Christmas, S. E.: Perforin-expressing lymphocytes in peripheral blood and decidua of human first-trimester pathological pregnancies, Am. J. Reprod. Immunol., 38:9-18, 1997.

178. Rukavina, D., Podack, E. R., Rubeša, G., Španjol-Pandelo, S., Randić Lj.: Down regulated expression of perforin positive/$CD16^+$ cells in the peripheral blood lymphocytes in the first trimester of pregnancy and upregulation at the end of pregnancy, Am. J. Reprod. Immunol., 38:189-196, 1997.

179. Gudelj, L., Christmas, S. E., Laskarin, G., Johnson, P. M., Podack, E. R., Rukavina, D.: Membrane phenotype and expression of perforin and serine esterases by $CD3^-$ peripheral blood and decidual granular lymphocyte-derived clones, Am. J. Reprod. Immunol., 38:162-167, 1997.

180. Radošević-Stašić, B., Ravlić-Gulan, J., Trobonjača, Z., Ćuk, M., Milin, Č., Rukavina, D.: Age-Dependent effect of peptidoglycan monomer linked with zinc on generation of suppressor macrophages in mice. Croatian Medical Journal, 38(3):212-216, 1997.

181. Rukavina, D., Laskarin, G., Rubesa, G., Strbo, N., Bedenicki, I., Manestar, D., Glavas, M., Christmas, S. E., Podack, E. R.: The age-related decline of perforin expression in human cytotoxic T lymphocytes and natural killer cells, Blood, 92(7):2410-2420, 1998.

182. Verbanac, D., Milin, Č., Radošević-Stašić, B., Trobonjača, Z., Domitrović, R., Giacometti, J., Petković, M., Ćuk, M., Ciganj, Z., Rupčić, J., Rukavina, D.: Tissue zinc dynamics during the immune reaction in mice, Biological Trace Element Research, 65(2):97-108, 1998.

183. Trobonjača, Z., Radošević-Stašić, B., Ravlić-Gulan, J., Rukavina, D., Efendić, S.: Effect of SMS 201-995 on blastic proliferation of lymphocytes induced by different transmembrane pathways, Periodicum Biologorum, 100(4):507-513, 1998.

184. Radošević-Stašić, B., Trobonjača, Z., Ravlić-Gulan, J., Ćuk, M., Mrakovčić-Šutić, I., Rukavina, D.: On the role of natural killer cells in liver regeneration, Periodicum Biologorum, 100(4):429-434, 1998.

185. Bedenicki, I., Newton, D. J., Flanagan, F. B., Johnson, P. M., Rukavina, D., Christmas, S. E.: Human decidualized endometrial T lymphocytes do not substantially downregulate CD3z, Am. J. Reprod. Immunol., 41:245-252, 1999.

186. Ravlić-Gulan, J., Radošević-Stašić, B., Trobonjača, Z., Petković, M., Ćuk, M., Rukavina, D.: On the role of T lymphocytes in stimulation of humoral immunity induced by peptidoglycan-monomer linked with zinc, Int. Arch. Allergy and Immunology, 119:13-22, 1999.

187. Štrbo, N., Laškarin, G., Sotošek, V., Randić, Lj., Podack, E. R., Rukavina, D.: Modulation of perforin expression in the decidual and peripheral blood cytotoxic lymphocytes in culture, Am. J. Reprod. Immunol., 42:14-21, 1999.

188. Sotošek, V., Laškarin, G., Štrbo, N., Dohr, G., Blaschitz, A., Podack, E. R., Rukavina, D.: Decidual macrophages are the population of decidual adherent cells which regulates perforin expression in cytolytic cells, Am. J. Reprod. Immunol., 42:76-82, 1999.

189. Faust, Zs., Laškarin, G., Rukavina, D., Szekeres-Bartho, J.: Progesterone-Induced Blocking Factor inhibits degranulation of natural killer cells, Am. J. Reprod. Immunol., 42:71-75, 1999.

190. Laškarin, G., Faust, Zs., Štrbo, N., Sotošek, V., Podack, E. R., Szekeres-Bartho, J., Rukavina, D.: Progesterone directly and indirectly affects perforin expression in cytolytic cells, Am. J. Reprod. Immunol., 42:312-320, 1999.

191. Rukavina, D., Podack, E. R.: Abundant perforin expression at the maternal-fetal interface: guarding the semiallogeneic transplant?, Immunol. Today, 21(4):160-163, 2000.

192. Prpić, L., Štrbo, N., Sotošek, V., Gruber, F., Podack, E. R., Rukavina, D.: Assesment of perforin expression in peripheral blood lymphocytes in psoriatic patients during exacerbation of disease. Acta Derm. Venereol., suppl. 211:14-16, 2000.

193. Ravlić-Gulan, J., Radošević-Stašić, B., Gulan, G., Štimac, D., Pavelić, K., Rukavina, D.: Immunoprotective Properties of Peptidoglycan Monomer Linked with Zinc in Cholestatic Jaundice, International Acrhives of Allergy and Immunology, 123:354-364, 2000.

194. Rukavina, D., Vince G.: Roles of cytokines and immune cells at the interface-a workshop report, Placenta Suppl A, Trophoblast Research, 14:S97-S98.

195. Lee, G. W., Boomer, J. S., Gilman-Sachs, A., Chedid, A., Gudelj, L., Rukavina, D., Beaman, K. D.: Regeneration and tolerance factor of the human placenta induces IL-10 production, Eur. J. Immunol., 31:687-691, 2001.

196. Muhvić, D., El-Samalouti, V., Flad, H-D., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: The involvement of CD14 in the activation of human monocytes by peptidoglycan monomers, Mediators of Inflammation, 10:155-162, 2001.

197. Trobonjača, Z., Radošević-Stašić, B., Crnčević, Ž., Rukavina, D.: Modulatory effects of octreotide on anti-CD3 and dexamethasone-induced apoptosis of murine thymocytes, International Immunopharmacology, 1:1753-1764, 2001.

198. Škarpa, I., Rubeša, G., Moro, LJ., Manestar, D., Petrovečki, M., Rukavina, D.: Changes of cytolytic cells and perforin expression in patients with posttraumatic stress disorder (PTSD), Croatian Medical Journal, 42:551-555, 2001.

199. Mrakovčić-Šutić, I., Radošević-Stašić, B., Šimin, M., Rukavina, D.: Augmentation of NKT and NK cell-mediated cytotoxicity by peptidoglycan monomer linked with zinc, Mediators of Inflammation, 11:129-135, 2002.

200. Laskarin, G., Sotosek Tokmadžić, V., Strbo, N., Bogovic, T., Szekeres-Bartho, J., Randic, Lj., Podack, E. R., Rukavina, D.: Progesterone Induced Blocking Factor (PIBF) Mediates Progesterone Induced Suppression of Decidual Lymphocyte Cytotoxicity, Am. J. Reprod. Immunol., 48: 201-210, 2002.

201. Sotosek Tokmadzic, V., Tsuji, Y., Bogovic, T., Laskarin, G., Cupurdija, K., Strbo, N., Koyama, K., Okamura, H., Podack, E. R., Rukavina, D.: IL-18 is present at the maternal-fetal interface and enhances cytotoxic activity of decidual lymphocytes, Am. J. Reprod. Immunol., 48:191-200, 2002.

202. Strbo, N., Yamazaki, K., Lee, K., Rukavina, D., Podack, E.: Heat Shock Fusion Protein gp96-Ig Mediates Strong CD8 CTL Expansion in vivo, Am. J. Reprod. Immunol., 48: 220-225, 2002.

203. Par, G., Rukavina, D., Podack, E. R., Horanyi, N., Szekeres-Bartho, J., Hegedus, G., Paal, M., Szereday, L., Mozsik, G., Par, A.: Decrease in CD3-negative-CD8dim+ and Vdelta2/vgama9 TcR+ peripheral blood lymphocyte counts, low perforin expression and the impairment of natural killer cell activity is associated with chronic hepatitis C virus infection, Journal of Hepatology, 37:514-522, 2002.

204. Gulan, G., Ravlic-Gulan, J., Strbo, N., Sotosek, V., Nemec, B., Matovinovic, D., Rubinic, D., Podack, E. R., Rukavina, D.: Systemic and local expression of perforin in lymphocyte subsets in acute and chronic rheumatoid arthritis, J. Rheumatol., 30(4):660-670, 2003.

205. Mrakovčić-Šutić, I., Šimin, M., Radić, D., Rukavina, D., Radošević-Stašić, B.: Syngeneic pregnancy induces overexpression of natural killer T cells in maternal liver, Scandinavian Journal of Immunology, 58:358-366, 2003.

206. Prpić Massari, L., Kaštelan, M., Gruber, F., Laškarin, G., Sotošek Tokmadžić, V., Štrbo, N., Zamolo, G., Žauhar, G., Rukavina, D.: Perforin expression in peripheral blood lymphocytes and skin-infiltrating cells in patients with lichen planus, British Journal of Dermatology, 151:433-439, 2004.

207. Juretic, K., Strbo, N., Bogovic Crncic, T., Laskarin, G., Rukavina, D.: An insight in the dendritic cells at the maternal-fetal interface, AJRI, 52:350-355, 2004.

208. Kastelan, M., Prpic Massari, L., Gruber, F., Zamolo, G., Zauhar, G., Coklo, M., Rukavina, D.: Perforin expression is upregulated in the epidermis of psoriatic lesions. Br. J. Dermatol., 151(4):831-836, 2004.

209. Kastelan, M., Prpic Massari, L., Gruber, F., Zamolo, G., Zauhar, G., Coklo, M., Rukavina, D.: The role of perforin-mediated apoptosis in lichen planus lesions. Archives of Dermatological Research, 296(5):226-230, 2004.

210. Radošević-Stašić, B., Mrakovčić-Šutić, I., Šimin, M., Rukavina, D.: Antitumor efficancy of intrahepatic natural killer T cells in animal models. Medicinski razgledi, suppl. 5, 43:159-165, 2004.

211. Mrakovčić-Šutić, I., Petković, M., Zamolo, G., Belac-Lovasić, I., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: Modulatory effect of chemotherapy on cytotoxic T lymphocytes and natural killer cells of colon carcinoma patients, Medicinski razgledi, suppl. 5, 43:187-188, 2004.

212. Laskarin, G., Ćupurdija, K., Sotosek Tokmadzic, V., Dorcic, D., Dupor, J., Juretic, K., Strbo, N., Bogovic Crncic, T., Marchesi, F., Allavena, P., Mantovani, A., Randic,, Lj., Rukavina, D.: The presence of functional mannose receptor on macrophages at the materno-fetal interface, Human Reproduction, 20(4):1057-1066, 2005.

213. Muhvić, D., Rukavina, D., Radošević-Stašić, B.: Induction of experimental allergic encephalomyelitis in a low -susceptible Albino Oxford Rat

strain by Somatostatin Analogue SMS 201-995, Neuroimmunomodulation, 12:20-28, 2005.

214. Martinez de la Torre, Y., Locati, M., Buracchi, C., Dupor, J., Cook, D.N., Bonecchi, R., Nebuloni, M., Rukavina, D., Vago, L., Vecchi, A., Lira, S.A., Mantovani, A.: Increased inflammation in mice deficient for the chemokine decoy receptor D6, Eur. J. Immunol., 35:1342-1346, 2005.

215. Bogović Crnčić, T., Laškarin, G., Juretić, K., Štrbo, N., Dupor, J., Sršen, S., Randić, Lj., Le Bouteiller, P., Tabiasco J., Rukavina, D.: Perforin and Fas/FasL Cytolytic Pathways at the Maternal-Fetal Interface, American Journal of Reproductive Immunology. 54:241-248, 2005.

216. Laškarin, G., Štrbo, N., Bogović Crnčić, T., Juretić, K., Ledee Bataille, N., Chaouat, G., Rukavina, D.: Physiological Role of IL-15 and IL-18 at the Maternal-Fetal Interface, Chemical Immunology and Allergy, 89:10-25, 2005.

217. Massari, D., Trobonjača, Z., Rukavina, D., Radošević-Stašić, B.: SMS 201-995 enhances the S-phase block induced by 5-fluorouracil in human colorectal cancer line, Anti-Cancer Drugs, 16(9):989-996, 2005.

218. Rabot, M., Tabiasko, J., Polgar, B., Aguerre-Girr, M., Berrebi, A., Bensussan, A., Štrbo, N., Rukavina, D., Le Bouteiller, P.: HLA Class I/NK Cell Receptor Interaction in Early Human Decidua basalis: Possible Functional Consequences, Chemical Immunology and Allergy, 89:72-83, 2005.

219. Štrbo, N., Laškarin, G., Bogović Crnčić, T., Juretić, K., Bedenicki, I., Sotošek Tokmadžić, V., Randić, Lj., Le Bouteiller, P., Tabiasco, J., Podack, E.R., Rukavina, D.: Short term cytolytic mediators' expression in decidual lymphocytes is enhanced by IL-15, American Journal of Reproductive Immunology, 55:217-225, 2006.

220. Ravlić Gulan, J., Gulan, G., Matovinović, D., Rukavina, D.: A comparison of lymphocyte subpopulations simultaneously on local and systemic level in acute rheumatoid arthritis patients, Collegium Antropologicum, 29(2):661-669, 2005.

221. Tabiasco, J., Rabot, M., Aguerre-Girr, M., El Costa, H., Berrebi, A., Parant, O., Laskarin, G., Juretic, K., Bensussan, A., Rukavina, D., Le Bouteiller, P.: Related Articles, Links Human decidual NK cells: unique phenotype and functional properties -- a review, Placenta, suppl. A:S34-9. 2006. Erratum in: Placenta, 27(9-10):1034-5, 2006

222. Strbo, N., Laskarin, G., Bogovic Crncic, T., Juretic Frankovic, K., Bedenicki, I., Sotosek Tokmadzic, V., Randic, L., Le Bouteiller, P., Tabiasco, J.,

Podack, E. R., Rukavina, D.: Short-term cytolytic mediators' expression in decidual lymphocytes is enhanced by interleukin-15, Am. J. Reprod. Immunol., 55(3):217-25, 2006.

223. Srsen-Medancic, S., Juretic-Frankovic, K., Veljkovic, D., Laskarin, G., Dupor, J., Rukavina, D.: Cytolytic and apoptotic signaling pathways at the maternal-fetal interface, in: Handbook: EMBRYO IMPLANTATION: FROM BASICS TO CLINICS, eds Daniel Rukavina i Gerard Chaouat, ed. Medical Faculty, University of Rijeka, ISBN 953-96970-2-6, 2006, pp 119-130.
224. Jakovac, H., Grebic, D., Mrakovcic-Sutic, I., Tomac, J., Rukavina, D., Radosevic-Stasic, B.: Endoplasmic Reticulum-resident Heat Shock Protein Gp96 as an Innate sensor of Damage Induced by Tissue Remodelling, Stress and Bacterial Peptidoglycan, (th International Congress of Neuroimmunology, Nagoya (Japan), October 15-19, Monduzzi Editore, Bologna, 2006, pp 317-321.
225. Crncic, T. B., Laskarin, G., Frankovic, K. J., Tokmadzic, V. S., Strbo, N., Bedenicki, I., Le Bouteiller, P., Tabiasco, J., Rukavina, D.: Early pregnancy decidual lymphocytes beside perforin use Fas ligand (FasL) mediated cytotoxicity, J. Reprod. Immunol., 73:108-117, 2007.
226. Martinez de la Torre, Y., Buracchi, C., Borroni, E. M., Dupor, J., Bonecchi, R., Nebuloni, M., Pasqualini, F., Doni, A., Lauri, E., Agostinis, C., Bulla, R., Cook, D. N., Haribabu, B., Meroni, P., Rukavina, D., Vago, L., Tedesco, F., Vecchi, A., Lira, S. A., Locati, M., Mantovani, A.: Protection against inflammation- and autoantibody-caused fetal loss by the chemokine decoy receptor D6, Proc. Natl. Acad. Sci. U S A. 104(7):2319-2324m 2007.
227. Prpic Massari, L., Kastelan, M., Laskarin, G., Zamolo, G., Massari, D., Rukavina, D.: Analysis of perforin expression in peripheral blood and lesions in severe and mild psoriasis, Journal of Dermatological Science, 47:29-36, 2007.
228. Laskarin, G., Kammerer, U., Rukavina, D., Thomson, A., Fernandez, N., Blois, S.M.: Antigen presenting cells and materno-fetal tolerance: An emerging role for dendritic cells, American Journal of Reproductive Immunology, 58:255-267, 2007.
229. Blois, S., Kammerer, U., Soto, C. A., Tometten, M. C., Shaikly, V., Barrientos, G., Jurd, R., Rukavina, D., Thomson, A. W., Klapp, B. F., Fer-

nandez, N., Arck, P.: Dendritic cells: key to fetal tolerance? Biology of Reproduction, 77:590-598, 2007.

230. Laskarin, G., Redzovic, A., Rubesa, Z., Mantovani, A., Allavena, P., Haller, H., Vlastelic, I., Rukavina, D.: Decidual Natural Killer Cell Tuning by Autologous Dendritic Cells. American Journal of Reproductive Immunology, 59:433-445, 2008.
231. Rukavina, D.: The history of Reproductive immunology: My Personal view. American Journal of Reproductive Immunology, 59:446-450, 2008.
232. El Costa, H., Casemayou, A., Aguerre-Girr, M., Rabot, M., Berrebi, A., Parant, O., Clouet-Delannoy, M., Lombardelli, L., Jabrane-Ferrat, N., Rukavina, D., Bensussan, A., Piccinni, M. P., Le Bouteiller, P., Tabiasco, J.: Critical and differential roles of NKp46- and NKp30-activating receptors expressed by uterine NK cells in early pregnancy, J. Immunol.,181(5):3009-17, 2008.
233. Laskarin, G., Redzovic, A., Medancic, S. S., Rukavina, D.: Regulation of NK-cell function by mucins via antigen-presenting cells. Med Hypotheses, 75(6):541-3, 2010.
234. Laskarin, G., Redzovic, A., Vukelic, P., Veljkovic, D., Gulic, T., Haller, H., Rukavina, D.: Phenotype of NK cells and cytotoxic/apoptotic mediators expression in ectopic pregnancy. Am. J. Reprod. Immunol., 64(5):347-58, 2010.
235. Laskarin, G., Redzovic, A., Vlastelic, I., Haller, H., Srsen Medancic, S., Solinas, G., Rukavina, D.: Tumor Associated Glycoprotein (TAG-72) is a natural ligand for C-type lectin-like domain that induces anti-inflammatory orientation of early pregnancy decidual $CD1a^{+}$ dendritic cells. J. Reprod. Immunol., 88(1):12-23, 2011.
236. Laskarin, G., Persic, V., Ruzic, A., Miletic, B., Rakic, M., Samsa, D. T., Raljevic, D., Pejcinovic, V. P., Miskulin, R., Rukavina, D.: Perforin-Mediated Cytotoxicity in non-ST Elevation Myocardial Infarction, Scand. J. Immunol., 74(2):195-204, 2011.
237. Miko, E., Halasz, M., Jericevic-Mulac, B., Wicherek, L., Arck, P., Arató, G., Skret Magierlo, J., Rukavina, D., Szekeres-Bartho, J.: Progesterone-induced blocking factor (PIBF) and trophoblast invasiveness, J. Reprod. Immunol., 90(1):50-7, 2011.
238. Vujaklija, D. V., Mulac-Jericevic, B., Laskarin, G., Dominovic, M., Tijanic, T., Srsen Medancic, S., Rukavina, D.: Immunoregulation by Cytol-

ytic Pathways, Mucins and Progesterone at the Maternal-Fetal Interface. Advances in Neuroimmune Biology, 2:31-40, 2011.

239. Vujaklija, D. V., Gulic, T., Sucic, S., Nagata, K., Ogawa, K., Laskarin, G., Saito, S., Haller, H., Rukavina, D.: First Trimester Pregnancy Decidual Natural Killer Cells Contain and Spontaneously Release High Quantities of Granulysin, Am. J. Reprod. Immunol., 66(5):363-72, doi: 10.1111/j.1600-0897.2011.01015.x. 2011.
240. Veljkovic Vujaklija, D., Sucic, S., Gulic, T., Dominovic, M., Rukavina, D.: Cell death mechanisms at the maternal-fetal interface: insights into the role of granulysin, Clin. Dev. Immunol., 2012:180272, 2012.
241. Laskarin, G., Srsen-Medancic, S., Redzovic, A., Djuric, D., Rukavina, D.: Specific Decidual CD14+ cells hamper cognate NK cells proliferation and cytolytic mediator expression after Mucin1 treatment in vitro, Journal of Reproductive Immunology, 95:36-45, 2012.
242. Veljkovic Vujaklija, D., Dominovic, M., Gulic, T., Mahmutefendic, H., Haller, H., Saito, S., Rukavina, D.: Granulysin expression and the interplay of granulysin and perforin at the maternal-fetal interface, Journal of Reproductive Immunology, 97:186-196, 2013.
243. Gulic, T., Laskarin, G., Redzovic, A., Haller, H., Rukavina, D.: The significance of heat shock protein GP96 and its receptors CD91 and Toll like receptor 4 expression at the maternal fetal interface, Am. J. Reprod. Immunol., 70(1):10-23. doi: 10.1111/aji.12096, 2013.
244. Vukmanovic, S., Petroff, M. G., Stevens, A. M., Rukavina, D.: Alloreactivity-Based Medical Conditions, Clin. Dev. Immunol., 2013:567084. doi: 10.1155/2013/567084, 2013.
245. Jakovac, H., Grebic, D., Grubic-Kezele, T., Mrakovcic-Sutic, I., Rukavina, D., Radosevic-Stasic, B.: Endoplasmic reticulum resident heat shock protein - GP96 as morphogenetic and immunoregulatory factor in syngeneic pregnancy, Histology and Histopatology, 28:1285-1298, 2013
246. Redzovic, A., Laskarin, G., Dominovic, M., Haller, H., Rukavina, D.: Mucins help to avoid alloreactivity at the Maternal Fetal Interface, Clin. Dev. Immunol., 2013:542152. doi: 10.1155/2013/542152., 2013
247. Kehler, T., Laskarin, G., Massari, D., Dominovic, M., Persic, V., Rosovic, V., Laginja, J., Rukavina, D.: Possible role of granulysin in pathogenesis of osteoarthritis, Medical Hypotheses, 85:850-853, 2015.
248. Kristofic, I., Redzovic, A., Laskarin, G., Eminovic, S., Haller, H., Rukavina, D.: Role of tumor-associated glycoprotein-72 in the progression

of endometrial adenocarcinoma: A proposed study, Medical Hypotheses, 84: 413-416, 2015.

249. Redzovic, A., Gulic, T., Laskarin, G., Eminovic, S., Haller, H., Rukavina, D.: Heat shock proteins 70 induce pro-inflammatory maturation program in decidual CD1a+ dendritic cells, Am. J. Reprod. Immunol., 74(1):38-53, doi: 10.1111/aji.12374. 2015.

250. Jakovac, H., Grebić, D., Mrakovcic-Sutic, I., Rukavina, D., Radošević-Stašić, B.: Expression of metallothioneins in placental and fetal tissues in undisturbed and PGM-Zn treated syngeneic pregnancy, American Journal of BioScience. Special issue: Oxidants-Antioxidants,The Biological Balance, Vol. 3, No.2-2,1-7; doi:10.11648/j.ajbio.s.2015030202.12, 2015.

251. Lombardelli, L., Logiodice, F., Aguerre-Girr, M., Kullolli, O., Haller, H., Casart, Y., Berrebi, A., L'Faqihi-Olive, F-E., Duplan, V., Romagnani, S., Maggi, E., Rukavina, D., Le Bouteiller, P., Piccinni, N-E.: Interleukin-17-producing decidual CD4+ T cells are not deleterious for human pregnancy when they also produce interleukin-4,Clinical and Molecular Allergy, 14:1-14, (DOI 10.1186/s12948-016-0039y), 2016.

252. Dominovic, M., Laskarin, G., Glavan Gacanin, L., Haller, H., Rukavina, D.: Colocalization of Granulysin Protein Forms with Perforin and LAMP-1 in Decidual Lymphocytes During Early Pregnancy, Am. J. Reprod. Immunology, 75(6):619-30, doi:10.1111/aji.12503, 2016.

253. Gulic, T., Laskarin, G., Dominovic, M., Glavan Gacanin, L., Babarovic, E., Haller, H., Rukavina, D.: Potential role of heat-shock protein 70 and interleukin-15 in the pathogenesis of threatened spontaneous abortions, Am. J. Reprod. Immunol., 76(2):126-36, doi: 0.1111/aji.12525, 2016.

254. Gulic, T., Laskarin, G., Dominovic, M., Glavan Gacanin, L., Babarovic, E., Rubesa, Z., Haller, H., Rukavina, D.: Granulysin-mediated apoptosis of trophoblasts in blighted ovum and missed abortion, Am. J. Reprod. Immunol., e12978. https://doi.org/10.1111/aji.12978, 2018.

255. Laskarin, G., Gulic, T., Glavan Gacanin, L., Dominovic, M., Haller, H., Rukavina, D.: Assessing whether progesterone-matured dendritic cells are responsible for retention of fertilization products in missed abortion, Medical Hypotheses, 118:169-173, doi: https://doi.org/10.1016/j.mehy.2018.04.008., 2018.

256. Logiodice, F., Lombardelli, L., Kullolli, O., Haller, H., Maggi, E., Rukavina, D., Piccinni, M-P.: Decidual Interleukin-22-Producing CD4+

T Cells (Th17/Th0/IL-22+ and Th17/Th2/IL-22+, Th2/IL-22+, Th0/IL-22+), Which Also Produce IL-4, Are Involved in the Success of Pregnancy, International Journal of Molecular Sciences, 20:428; doi:10.3390/ijms20020428, 2019.

257. Samardžija, M., Lojkić, M., Maćešić, N., Valpotić, H., Butković, I., Šavorić, J., Žura Žaja, I., Leiner, D., Đuričić, D., Marković, F., Kočila, P., Vidas, Z., Gerenčer, M., Kaštelan, A., Milovanović, A., Lazarević, M., Rukavina, D., Valpotić, I.: Reproductive immunology in viviparous mammals: evolutionary paradox of interactions among immune mechanisms and autologous or allogeneic gametes and semiallogeneic foetuses, Veterinary Quarterly, 40:1, 353-383, doi:10.1080/01652176.2020.1852336, 2020.

258. Laskarin, G., Rakić, M., Sotosek, V., Travica Samsa, D., Persic, V., Kehler, T., Gobic, D., Zaputovic, L., Rukavina, D.: Immunoregulatory role of circulating endothelial vWF positive cells in patients after acute myocardial infarction, J. Biol. Regul. Homeost. Agents, 35(3):1159-1168, 2021.

259. Drvar, V., Ćurko-Cofek, B., Karleuša, L., Aralica, M., Rogoznica, M., Kehler, T., Legović, D., Rukavina, D., Laskarin, G.: Granulysin expression and granulysin-mediated apoptosis in the peripheral blood of osteoarthritis patients, Biomed Rep., 16(5):44, 2022.

260. Lombardelli, L., Logiodice, F., Kullolli, O., Haller, H., Agostinis, C., Bulla, R., Rukavina, D., Piccinni, MP.: At Embryo Implantation Site IL-35 Secreted by Trophoblast, Polarizing T Cells towards IL-35+ IL-10+ IL-4+ Th2-Type Cells, Could Favour Fetal Allograft Tolerance and Pregnancy Success, Int. J. Mol. Sci., 23(9):4926, 2022.

261. Gulic, T., Laskarin, G., Glavan, L., Grubić Kezele, T., Haller, H., Rukavina, D.: Human Decidual CD1a+ Dendritic Cells Undergo Functional Maturation Program Mediated by Gp96, Int. J. Mol. Sci., 24(3):2278, 2023.

PREGLEDNI ČLANCI

1. Rukavina, D., Eberhardt, P.: Funkcija kore nadbubrežne žlijezde u fetalnom i neonatalnom razdoblju štakora. Acta Fac. Med. Flumin., 1:117, 1966.
2. Rukavina, D., Vlahović, Š.: Fetus kao alokalem. Liječnički vjesnik, 95:489-497, 1973.
3. Sepčić, J., Rukavina, D., Ledić, P., Morović, M.: Trudnoća i multipla skleroza: Prikaz slučaja i analiza imunološke reaktivnosti. Lij. vjesnik, 104:178-180, 1982.
4. Zaputović, L., Rukavina, D.: Cyclosporin A u eksperimentalnoj i kliničkoj medicini. Lij. vjesnik 108(4):150-155, 1986.
5. Jonjić, S., Jonjić, N., Rukavina, D.: Perspektiva imunosupresivne terapije monoklonskim protutijelima koja prepoznaju diferencijacijske antigene na T limfocitima. Acta Fac. Med. Flumin. 11(3-4):102-109, 1986.
6. Cuculić, M., Bakašun, V., Rukavina, D., Sindik, J., Mohar, N., Brnčić-Dabo, N., Cezner, M.: Karakteristike infekcije s LAV/HTLV-III uzročnikom AIDS u naših dvaju bolesnika. Praxis Medici XVII:7-27, 1986.
7. Šepić-Grahovac, D., Sepčić, J., Rukavina, D.: Imunologija epilepsija. Liječ. vjesnik 1989, 111:39-43.
8. Radošević-Stašić, B., Ćuk, M., Rukavina, D.: Immunomodulation by Somatostatin. Period. Biol., 93:131-139, 1991.
9. Rukavina, D., Gill, T. J. III: Immunobiology and Immunopathology of Early Pregnancy, Early Pregnancy: Biology and Medicine 3:141-145, 1997.
10. Rukavina D., Balen Marunić, S.: Stanični i molekularni mehanizmi citotoksičnosti u odbacivanju alotransplantata, Acta facultatis, 1997.
11. Barac-Latas, V., Radošević-Stašić, B., Sepčić, J. Rukavina, D.: Eksperimentalni modeli demijelinizacije, Drugi hrvatski neurološki kongres, Zagreb, 14. – 17. svibnja 1997.
12. Dvornik, Š., Radošević-Stašić, B., Milin, Č., Ćuk, M., Trobonjača, Z., Ravlić-Gulan, J., Rukavina, D.: Metabolički aspekti imunološke reakcije, Farmacevtski vestnik, Međunarodni simpozij: Laboratorijska dijagnostika gastroenterološkihbolesti, Atomske toplice, 5. i 6. lipnja 1998, Farm vestn 49:417-424, 1998.
13. Rukavina, D., Štrbo, N., Sotošek, V., Bedenicki, I., Laškarin, G.: Recent Advances in immunology of early pregnancy, Gynaecol. Perinatol., Vol. 7 (2): 77-83, 1998.

14. Rukavina, D., Laskarin, G., Strbo, N., Sotosek, V., Bogovic, T.: Immunobiology of reproduction: Role of uniquely abundant NK cells in the placenta, AMLI Twelfth Annual Meeting and Update in Clinical Immunology, Bethesda, Maryland, USA, July 6-10, 1999, Clinical Immunology Newsletter Vol. 19, No 4/5, 59-61, 1999.
15. Rukavina, D., Balen Marunić, S., Prpić, L.: The role of perforin mediated cytotoxicity in Infections (Vloga s perforinom pogojene citotoksičnosti pri okužbah), 1st Slovenian Immunology Meeting with international participation-immunology and Clinic III./Immunity in Infection, Medicinski razgledi, 39;S4; 95-100, 2000.
16. Rukavina, D.: Croatia. European funding for reproduction research-A multinational perspective, Nature Medicine, 14(11):1223, 2008.
17. Veljkovic Vujaklija, D., Mulac Jericevic, B., Laskarin, G., Dominovic, M., Tijanic, T., Srsen Medancic, S., Rukavina, D.: Immunoregulation by cytolytic pathways, Mucins and Progesteron at the maternal-fetal interface, Advances in Neuroimmune Biology, 2:31-40, 2011.
18. Dominovic, M., Rukavina, D.: Immune cells and cytokines at the maternal-fetal interface, Macedonian Medical Review, 65(2):73-78, 2011.

POGLAVLJA U KNJIZI

1. Rukavina, D., Vlahović, Š.: Imunologija u perinatalnoj dobi. Perinatalni dani 1975, (izd. Zbor liječnika Hrvatske), Zagreb, 1975, str. 183-208.
2. Rukavina, D., Silobrčić, V.: Materno-fetal relationship and immunological diseases in pregnancy. Proccedings 12th Meeting Organization Gestosis (Dubrovnik, May 18-25, 1980), Excerpta Medica, Amsterdam-Oxford-Princeton 1981, str. 115-130.
3. Rukavina, D., Matejčić, N., Cvitković, P., Singer, Z., Dražančić, A.: Imunologija oplodnje i trudnoće, u: Klinička imunologija u nas, izd. D. Dekaris i F. Čulo, JAZU, Zagreb, str. 478-491, 1989.
4. Sepčić, J., Antoneli, L., Apostolski, S., Dskalovska, V, Đorđević, D., Guna, V., Jurjevič, A., Ambič-Butkovič, M., Končan-Vračko, B., Ljapčev, R., Mavra, M., Milokanović, S., Pernov, P., Roskolija, G., Rukavina, D., Šepić-Grahovac, D., Thaller, V., i Willheim, K.: Neurologija, u: Klinička imunologija u nas, izd. D. Dekaris i F. Čulo, Naprijed, Zagreb, str. 437-447, 1990.

5. Clark, D. A., Rukavina, D.: Effects of cytokines, cells and hormones in implantation and early pregnancy. In: Reproductive Immunology. Dondero F., Johnson P. M. (eds). Raven Press, New York, pp 377-379, 1993.
6. Radošević-Stašić, B., Petković, M., Trobonjača, Z., Milin, Č., Verbanac, D., Merlak, I., Zelić, M., Ravlić, J., Barac-Latas, V., Ćuk, M., Efendić, S, Rukavina, D.: The effects of pharmacological pinealectomy on the regenerating liver and lymphoid morphostatis of hepatectomized rats. In: Advances in pineal research. Eds G. J. M. Maestroni, A. Conti, R.J. Reiter, John Libbey Comp., London, Paris, Rome; Vol. 7: 157-165, 1994.
7. Rukavina, D.: Immunology and EPH gestosis. In: Advances on the pathophysiology of pregnancy. Eds Kurjak A., Latin V., Ripmann E. CIC Edizioni Int. Todi (Italy), pp 215-223, 1995.
8. Rukavina, D.: Imunologija trudnoće i perinatalne dobi, u: Ginekologija i perinatologija II (2. izdanje), ur.: Kurjak A., Golden Time, Varaždinske Toplice, str. 91-99, 1995.
9. Rukavina, D., Balen-Marunić, S.: Perforin mediated natural killer cytotoxicity. Life sciences 1996. Proceedings of the 3rd International Conference, Gozd Martuljek, Slovenija, September 21-26, 1996, pp 99-101.
10. Rukavina, D., Bedenicki, I., Laškarin, G., Balen-Marunić, S., Vlastelić, I.: Physiology and Pathophysiology of Perforin Mediated Cytotoxicity, IVth Conference of the International Foundation for Pulmonology, Allergology and Immunological Related Disorders (IFPAIRD), Debrecen, Hungary, August 28-29, 1997, pp 134-139.
11. Barac-Latas, V., Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: Pokusni modeli demijelinizacije u: Pokusni modeli u biomedicini, ur. M. Radačić, I. Bašić, D. Eljuga, Medicinska naklada, Zagreb, 2000, str. 123-130.
12. Rukavina, D., Coulam, C. B.: Immunomodulatory analogies between trophoblastic and cancer cells and their hosts. In: Cancer & Pregnancy (in Part II: Comparative aspects of pregnancy development and tumor biology), eds. E. R. Barnea, E. Jauniaux, P. E. Schwartz, Springer-Verlag, London LTD, Publisher, 2001, pp 190-208.
13. Rukavina, D., Štrbo, N., Bogović-Crnčić, T.: Imunologija trudnoće i perinatalne dobi. Ginekologija i Perinatologija, ur. A. Kurjak, treće izdanje, Varaždinske Toplice, 2003.
14. Rukavina, D.: Imunologija trudnoće, Porodništvo, Medicinska naklada, u tisku.

15. Rukavina, D.: Vizija razvoja Sveučilišta i Sveučilišnog kampusa u Rijeci, Zbornik u čast Petra Strčića (ur. M. Polić i E. Orbanić), Rijeka, 2012, str. 667-688, ISBN 978-953-6186-10-5.
16. Rukavina, D.: Imunoloogija trudnoće, u: Fetalna medicina i opstetricija (ur.: J. Đelmiš i S. Orešković; ISBN 978-953-176-661-6), Medicinska naklada, Zagreb, 2014, str. 150-154.
17. Rukavina, D.: Reminiscencije imunologa na transplantacijski program u Rijeci, u: Transplantacija bubrega u Rijeci – povijesni osvrt i sadašnje stanje (Zbornik radova sa znanstvenog skupa), ur.: D. Rukavina i S. Rački, izd. HAZU, Zagreb – Rijeka, 2016, str. 31-39.
18. Rukavina, D., Uravić, N.: Istraživanja na modelima laboratorijskih životinja na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci: Povijesni osvrt, u: Istraživanja na modelima laboratorijskih životinja, ur. D. Rukavina i K. Pavelić, izd. HAZU Zavod za biomedicinske znanosti u Rijeci, Zagreb – Rijeka, 2017, str. 21-30.

UREDNIK U KNJIGAMA I ČASOPISIMA

1. Immunology of Tissues and Organs, Editors: Rukavina D. and T. J. Gill III, Proceedings of the Meeting Mechanisms in Local Immunity, Opatija, Croatia, September 26-28, 1994, Regional Immunology (Boston), Numbers 5-6, Vol. 6, pp 285-460, 1994.
2. Proceedings of the Third International Meeting "Mechanisms in Local Immunity", Opatija, Croatia, 26.-28. rujan 1996., Editors: D. Rukavina, T. J. Gill III i D. Dekaris, Periodicum Biologorum Vol 98(4), pp 413-532, 1996.
3. Selected Papers from the Third International Meeting "Mechanisms in Local Immunity", September 26.-28, 1996, Opatija-Croatia. Editors: D. Rukavina, H.W. Kunz i T.J. Gill III, American Journal of Reproductive Immunology, Vol 38, No 3, pp 141-234, 1997.
4. Proceedings of the Fourth International Meeting "Mechanisms in Local Immunity", Opatija, Croatia, 16.-19. rujan 1998., Editors: D. Rukavina, T. J. Gill III i D. Dekaris, Periodicum Biologorum, Vol. 100, No 4, 403-404, 1998.
5. Selected Papers from the Fourth International Meeting "Mechanisms in Local Immunity", September 16.-19, 1998, Opatija-Croatia. Editors: D. Rukavina, H. W. Kunz i T. J. Gill III, American Journal of Reproductive Immunology, Vol. 42, No.1., pp 1-69, July 1999.

6. Selected Papers from the Fourth International Meeting "Mechanisms in Local Immunity" , September 16.-19, 1998, Opatija-Croatia. Editors: D. Rukavina, H. W. Kunz i T. J. Gill III, American Journal of Reproductive Immunology, Vol. 42, No. 2., pp 71-133, August 1999.
7. Proceedings of the VIII International Congress of Reproductive Immunology, Opatija, Croatia, July 2-6, 2001., Editors: Daniel Rukavina, David A. Clark and Gerard Chaouat, American Journal of Reproductive Immunology, Vol. 46, No. 1, pp 5-116, July 2001.
8. Selected Papers from the VIII International Congress of Reproductive Immunology, Opatija, Croatia, July 2-6, 2001., Editors: Daniel Rukavina, David A. Clark and Gerard Chaouat, American Journal of Reproductive Immunology, Vol. 48, No. 2, 4, 5, pp 63-117, 191-283, 291-343, 2002.
9. Proceedings of the first EMBIC summer School: Embryo implantation: from basics to clinics, Editors: Daniel Rukavina and Gerard Chaouat, Handbook for PhD Students, University of Rijeka, Medical Faculty, pp 1-209, 2006.
10. Special issue from the X International Congress of Reproductive Immunology, Opatija, Croatia, June 10-14, 2007. Guest editor: Daniel Rukavina, American Journal of Reproductive immunology, Vol. 57, No 6, 2007.
11. Special issue on NK cells. Editors: Kenneth D. Beaman, Daniel Rukavina, American Journal of Reproductive Immunology, Vol. 59, No 5, May 2008.
12. Clinical and Developmental Immunology, Special issue on "Alloreactivity based medical conditions", guest editors: Vukmanovic, S., Petroff, M. G., Stevensm A.M. and Rukavina. D., 2013.

RASPRAVE/OSVRTI

1. Rukavina, D.: Uloga i zadaci Sveučilišta u našim uvjetima: Znanost u nas: Kakva, kako, zašto? Otvoreni sastanak HDF-a, 10. travnja 1981, Period. Biol., 83:327-328, 1981.
2. Rukavina, D., Beleznay, O.: Rasprava na temu: Klinička transplantacija koštane srži (u okviru simpozija "25.obljetnica transplantacijske imunologije u Hrvatskoj"), Lij. vjesnik, 1981.
3. Rukavina, D.: Rasprava na simpoziju "25. obljetnica transplantacijske imunologije u Hrvatskoj", Lij. vjesnik, 1981.

4. Rukavina, D., Diskusija. U: D. Dekaris i sur. Klinička imunologija u nas, JAZU, Zagreb, 1990, stranice: 74, 75, 121, 122, 153, 183, 212, 221, 240, 241, 244, 313, 489, 505, 548, 565.
5. Rukavina, D., Gill, III J. T.: Immunology Meetings in Opatija: A Way to Establish Tradition and International Recognition, Croatian Medical Journal, 38(1):64:66, 1997.
6. Rukavina, D.: Reminiscences on the foundation of the Croatian Physiological Society, Period. Biol., 116:3-5, 2014.
7. Rukavina, D.: Integrativni odnos kliničkog makrosvijeta i nanosvijeta molekula i sila u etiopatogenetskim algoritmima i čvorovima, Liječ Novine, 131:34-35, 2014.
8. Rukavina, D.: Osnivanje i djelovanje Zavoda za kliničku i transplantacijsku imunologiju i molekularnu medicinu HAZU u Rijeci. U: Debljina – Javnozdravstveni problem i medicinski izazov/ Obesity - A Public Health Problem and Medical challenge (ur. D. Rukavina), HAZU, Zagreb – Rijeka, str. VII-X, 2014.
9. Rukavina, D.: Reminiscences on the foundation of the Croatian Physiological Society, Period. Biol., 116: 3-5, 2014.
10. Rukavina, D.: Najveći potencijal i opasnosti za razvoj Medicinskog fakulteta, 2015, u: Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci 1955-2015 (monografija, ur. A. Muzur), Rijeka, str. 86-87; 2015.
11. Rukavina, D.: Obesity: a Public Health Problem and Medical Challenge, Period. Biol., 116(4):25-27, 2014.
12. Rukavina, D.: Reminiscencije imunologa na transplantacijski program u Rijeci, u: Zbornik radova sa znanstvenog skupa: Transplantacija bubrega u Rijeci – povijesni osvrt i sadašnje stanje (ur. D. Rukavina i S. Rački), izd. HAZU, Zagreb – Rijeka, str. 31-39, 2016.
13. Rukavina, D.: Sveučilište ravnopravno u europskom visokoškolskom i istraživačkom prostoru: Razvoj Sveučilišta u Rijeci u prvom desetljeću 21. stoljeća, u: Zbornik radova sa znanstvenog skupa: Transplantacija bubrega u Rijeci – povijesni osvrt i sadašnje stanje (ur. D. Rukavina i S. Rački), izd. HAZU, Zagreb – Rijeka, str. 159-175, 2016.
14. Rukavina, D.: Integrativni odnos kliničkoga makrosvijeta i nanosvijeta molekula i sila u etiopatogenetskim algoritmima i čvorovima, u: Pavlovo poslanje (Zdenko Kovač i sur.); Medicinska naklada, str. 92-95, 2020.

ENCIKLOPEDIJSKI ČLANCI

1. Rukavina, D.: Imunologija reprodukcije. Medicinska enciklopedija. II Dopunski svezak, 1986, str. 250-252.
2. Rukavina, D.: Imunologija perinatalne dobi. Medicinska enciklopedija, II Dopunski svezak, 1986, str. 486-488.
3. Sepčić, J., Rukavina, D.: Demijelinizacijske bolesti: Imunologija demijelinizacijskih bolesti. Medicinska enciklopedija, II Dopunski svezak,1986, str. 99-100.

UDŽBENICI (POGLAVLJA)

1. Jonjić, S., Rukavina, D.: IV Imunost, 3. Odjeljivanje limfocita iz periferne krvi metodom sedimentacije, Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka, Medicinski fakultet Zagreb, str. 96-97.
2. Jonjić, S., Rukavina, D.: IV Imunost, 4. Odjeljivanje limfocita T i B metodom sedimentacije rozeta. Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka, Medicinski fakultet Zagreb, str. 97-100.
3. Jonjić, S., Rukavina, D.: IV Imunost, 5. Odjeljivanje limfocitnih subpopulacija metodom imunoadsorpcije. Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka, Medicinski fakultet Zagreb, str. 100-102.
4. Jonjić, S., Rukavina, D.: IV Imunost, 6. Test jednostrane radijalne imunodifuzije, Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka, Medicinski fakultet Zagreb, str.102-105.
5. Jonjić, S., Rukavina, D.: IV Imunost, 7. Test imunofluorescencije: a) Indirektna imunofluorescencija. Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka, Medicinski fakultet Zagreb, str. 105
6. Jonjić, S., Rukavina, D.: IV Imunost, 7. Test imunofluorescencije: b) Direktna imunofluorescencija. Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka, Medicinski fakultet Zagreb, str. 106-107.
7. Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: V srce. 8. Elektrokardiografija u štakora. Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka, Medicinski fakultet Zagreb, str. 152-157.
8. Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: VI Cirkulacija. 2. Mjerenje krvnog tlaka u štakora indirektnom metodom. Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka, Medicinski fakultet Zagreb, str. 174-176.

9. Radošević-Stašić, B., Rukavina, D.: VI Cirkulacija. 3. regulacija krvnog tlaka u štakora. Priručnik za vježbe iz fiziologije čovjeka. Medicinski fakultet Zagreb, str. 176-182.
10. Cuculić, M., Bakašun, V., Sindik, J., Brnčić-Dabo, N., Rukavina, D., Mohar, N., Cezner, M.: Antitijela na LAV/HTL V-III virus utvrđena u dva bolesnika od sumnjom na AIDS. U: Sindrom stečene imunodeficitarnosti, ur. Hamza Mujagić i sur., Svjetlost, Sarajevo, 1987, str.137-147.
11. Silobrčić, V., Rukavina, D.: Imunologija u ginekologiji i opstetriciji. U: A. Kurjak i sur., Ginekologija i opstetricija, Naprijed, Zagreb, 1989, str. 553-566.
12. Matejčić, N., Rukavina, D.: Imunologija trudnoće, U: Porodništvo (gl. ur. A. Dražančić), Školska knjiga Zagreb, str. 117-119, 1994.
13. Rukavina, D., Radošević-Stašić, B., Lučin, P.: Priručnik za vježbe iz Fiziologije I. dio, Medicinski fakultet Sveučilište u Rijeci, 1999.
14. Rukavina, D., Radošević-Stašić, B., Lučin, P., Ćuk, M.: Priručnik za vježbe iz Fiziologije, Neurofiziologije i Imunologije, Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci, 1999.
15. Rukavina, D., Radošević-Stašić, B., Lučin, P., Ćuk, M.: Priručnik za vježbe iz Fiziologije, Neurofiziologije i Imunologije, Medicinski fakultet, Sveučilište u Rijeci, ispravljeno i nadopunjeno izdanje 2001.

PRIJEVODI

1. Guyton: Medicinska fiziologija – Poglavlje 22: Regulacija arterijskog tlaka: II Dugoročna kontrola mehanizmom bubreg - tjelesna tekućina i sistemom renin-angiotenzin; mehanizmi hipertenzije, str. 360-380.
2. Guyton: Medicinska fiziologija – Poglavlje 23: Minutni volumen srca, venski priljev i njihova regulacija, str. 382-401.
3. Berne, M. R., Levy, M. N.: Physiology – Poglavlje 24: Blood components. II ed. MOSBY Co, St Loms W.T. 1988. (Medicinska naklada, Zagreb, 1993.)
4. Berne M. R. and Levy, M. N.: Physiology – Poglavlje 25: Homeostasis and blood coagulation. II ed. MOSBY Co, St Loms W.T. 1988. (Medicinska naklada, Zagreb, 1993.)
5. Berne M. R. and Levy, M. N.: Physiology – Poglavlje 20: *Krvni sastojci* II ed. MOSBY Co, St Loms W. T. 1988. (Medicinska naklada, Zagreb, 1993.)

6. Berne M. R. and Levy, M. N.: Physiology – Poglavlje 21: *Hemostaza i zgrušavanje krvi* II ed. MOSBY Co, St Loms W. T. 1988. (Medicinska naklada, Zagreb, 1993.)
7. Berne M. R. and Levy, M. N.: Fiziologija – Poglavlje 20: *Krvni sastojci*, treće izdanje, Ur: Igor Andreis i Nikša Pokrajac (Medicinska naklada, Zagreb, 1996.)
8. Berne M. R. and Levy, M. N.: Fiziologija – Poglavlje 21: *Hemostaza i zgrušavanje krvi*, treće izdanje, ur.: Igor Andreis i Nikša Pokrajac (Medicinska naklada, Zagreb, 1996.)
9. Robert M. Berne and Matthew N. Levy: Fiziologija kroz prikaze bolesnika, Poglavlje 20. *Krvni sastojci*, treće izdanje, Medicinska naklada, Zagreb 1997.
10. Robert M. Berne and Matthew N. Levy: Fiziologija kroz prikaze bolesnika, Poglavlje 21: *Hemostaza i zgrušavanje krvi*, treće izdanje, Medicinska naklada, Zagreb 1997.
11. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 13, Medicinska naklada Zagreb, 1999.
12. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 19, Medicinska naklada Zagreb, 1999.
13. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 20, Medicinska naklada Zagreb 1999.
14. T. M. Cox i J. Sinclair: Molecular Biology in Medicine; urednici prijevoda S. Jonjić, P. Lučin i dr.: Molekularna biologija u medicini, D. Rukavina: Autoimunost u ljudi (pogl. 11), Medicinska naklada, Zagreb, 2000.
15. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 13, Medicinska naklada Zagreb, 2001.
16. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 19, Medicinska naklada Zagreb, 2001.
17. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 20, Medicinska naklada Zagreb 2001.
18. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 13, 10. izd., Medicinska naklada Zagreb, 2003.
19. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 19, 10. izd., Medicinska naklada Zagreb, 2003.
20. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 20, 10. izd., Medicinska naklada Zagreb 2003.

21. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 13, 11. izd., Medicinska naklada Zagreb, 2006.
22. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 20, 11. izd., Medicinska naklada Zagreb 2006.
23. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 13, 12. izd., Medicinska naklada Zagreb, 2012.
24. A. C. Guyton & Hall: Medicinska fiziologija, Poglavlje 20, 12. izd., Medicinska naklada Zagreb, 2012.

SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA

DANIEL RUKAVINA
1937. – 2022.

Nakladnik
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10000 Zagreb

Za nakladnika
Akademik Dario Vretenar, glavni tajnik

Lektorica
Maja Silov Tovernić

Grafička urednica
Nina Ivanović

Naklada
100 primjeraka

Tisak
Stega tisak d.o.o.

Zagreb, tiskano u veljači 2024.

ISBN 978-953-347-553-0

